

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์
(หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๕๕)

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รายละเอียดของหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อนุมัติในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๕

เมื่อวันพุธที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๕

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป	๑
๒. หมวดที่ ๒ ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร	๔
๓. หมวดที่ ๓ ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร	๕
๔. หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอน และการประเมินผล	๒๒
๕. หมวดที่ ๕ หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต	๓๗
๖. หมวดที่ ๖ การพัฒนาคณาจารย์	๓๘
๗. หมวดที่ ๗ การประกันคุณภาพหลักสูตร	๓๙
๘. หมวดที่ ๘ การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร	๔๓
ภาคผนวก ก	
คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์	๔๖

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๕

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	คณะสังคมศาสตร์

หมวดที่ ๑
ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อหลักสูตร ภาษาไทย: พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ภาษาอังกฤษ: Bachelor of Arts Program in Political Science
๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา ชื่อเต็ม (ไทย): พุทธศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) ชื่อย่อ (ไทย): พธ.บ. (รัฐศาสตร์) ชื่อเต็ม (อังกฤษ): Bachelor of Arts (Political Science) ชื่อย่อ (อังกฤษ): B.A. (Political Science)
๓. วิชาเอกหรือความเชี่ยวชาญเฉพาะของหลักสูตร โดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะในด้านการปกครองให้แก่บัณฑิต โดยเป็นการสอน ทั้งทฤษฎีและหลักการพื้นฐานทางศาสตร์การปกครอง โดยเฉพาะความรู้ทางการปกครอง ความรู้ด้าน ประชาธิปไตย การปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดการความขัดแย้งทางการเมือง โดยเสริมสร้างศักยภาพให้บัณฑิต สามารถนำความรู้ทางด้านการปกครองไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาองค์กรที่เกี่ยวกับตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ยังมุ่งเน้นทักษะการทำงานเป็นทีมและความรับผิดชอบในการทำงานรวมทั้งการตัดสินใจ
๔. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร จำนวน ๑๔๐ หน่วยกิต
๕. รูปแบบของหลักสูตร ๕.๑ รูปแบบ หลักสูตรระดับปริญญาตรี หลักสูตร ๔ ปี ๕.๒ ภาษาที่ใช้ การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยและเอกสารและตำราเป็นภาษาอังกฤษประกอบ ๕.๓ การรับเข้าศึกษา รับนิสิตไทยและนิสิตต่างประเทศที่สามารถใช้ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี ๕.๔ ความร่วมมือกับสถาบันอื่น เป็นหลักสูตรเฉพาะของมหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนโดยตรง ๕.๕ การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว
๖. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร ๖.๑ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๕ ปรับปรุงจากหลักสูตร พ.ศ. ๒๕๕๐ เปิดสอน ภาคการศึกษาที่ ๑ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ๖.๒ สภาวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรในการประชุมครั้งที่ ๑/ ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ๖.๓ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอนุมัติหลักสูตรในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๕ เมื่อวันที่

๗. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

หลักสูตรมีความพร้อมเผยแพร่คุณภาพและมาตรฐานตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชา รัฐศาสตร์ ในปีการศึกษา ๒๕๕๖ (หลังจากเปิดสอนหลักสูตรเป็นเวลา ๑ ปี)

๘. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

- (๑) อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย
- (๒) องค์กรบริหารส่วนจังหวัด
- (๓) เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล
- (๔) กรมการปกครอง
- (๕) กรมราชทัณฑ์
- (๖) เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมบุคลากร
- (๗) เทศบาล
- (๘) พระสงฆ์

การศึกษาต่อ

ผู้ที่จบการศึกษาปริญญาตรีสาขาวิชา รัฐศาสตร์ สามารถสอบเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ทางด้าน รัฐศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สถาบันพัฒนา บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นต้น

๙. ชื่อ เลขประจำตัวบัตรประชาชนตำแหน่งและคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

๙.๑ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่สำเร็จ
อาจารย์	พระมหาสมเด็จ มหาสมิทธิ*(อัคร)	พธ.บ.(รัฐศาสตร์) ร.บ.(รัฐประศาสนศาสตร์) M.A.(Public Administration)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช Madras Chistian College (MCC), India	๒๕๔๐ ๒๕๔๘ ๒๕๕๒
อาจารย์	พระมหาทองพิชญ โยธาสโน*(ทองจันทร์)	พธ.บ.(รัฐศาสตร์) M.P.A.(นโยบายสาธารณะ)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	๒๕๓๘ ๒๕๔๖
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	นายชัชชัย ไชยสา*	พธ.บ., (มานุษยสังคมศาสตร์) M.A.(Political Science)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Delhi University, India	๒๕๒๑ ๒๕๒๓
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	นายอนุภูมิ ไชยเกษม**	พธ.บ.(มานุษยสังคมศาสตร์), M.A.(Politics)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Poona University,India	๒๕๒๓ ๒๕๒๖
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	นายถนอม นันท์ แสงมาศ**	พธ.บ.(ปรัชญา) M.A.(Public Administration)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Nagpur University,India	๒๕๓๑ ๒๕๓๖

หมายเหตุ: * หมายถึง อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

** หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตร

๑๐. สถานที่จัดการเรียนการสอน

สถานที่สำหรับจัดการเรียนการสอน คือ อาคารเรียนรวม โชน ปี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑๑. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

๑๑.๑ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

การพัฒนาหลักสูตรจะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารประเทศที่รัฐเน้นการบริหารโดย

--

๑๑.๒ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

การวางแผนหลักสูตรจะคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมยุคการสื่อสารไร้พรมแดน เปิดเสรีทางการค้า และการเคลื่อนย้ายการทำงาน ทำให้เกิดการแข่งขันทั้งภายในและภายนอกประเทศ การผลิตบุคลากรที่รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของสังคม ที่มุ่งไปสู่สังคมแห่งความรู้ ที่แข่งขันกันด้วยความรู้ความสามารถและมีความเป็นมืออาชีพ มีความเข้าใจในผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม มีคุณธรรม จริยธรรม ที่จะช่วยชี้แนะและขับเคลื่อนให้การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นไปในรูปแบบที่สอดคล้องและเหมาะสมกับวิถีชีวิตของสังคมไทย

๑๒. ผลกระทบจาก ข้อ ๑๑ ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

๑๒.๑ การพัฒนาหลักสูตร

จากผลกระทบจากสถานการณ์ภายนอกในการพัฒนาหลักสูตรจึงจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรในเชิงรุกที่มีศักยภาพและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามวิวัฒนาการของกระแสโลกาภิวัตน์ และรองรับการแข่งขันทางสังคม เศรษฐกิจทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยการผลิตบุคลากรทางรัฐศาสตร์ที่จำเป็นต้องมีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานได้ทันที และมีศักยภาพสูงในการพัฒนาตนเองให้เข้ากับลักษณะงานทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ รวมถึงความเข้าใจในผลกระทบของบริบทของสังคม โดยต้องปฏิบัติตนอย่างมืออาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นไปตามนโยบายและวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยด้านมุ่งสู่ ความเป็นเลิศในการเป็นศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม

๑๒.๒ ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

ผลกระทบจากสถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีต่อพันธกิจของมหาวิทยาลัยที่มุ่งสู่ ความเป็นเลิศในการเป็นศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม และมุ่งธำรงปณิธานในการศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ เพื่อผลิตบัณฑิตที่เป็นคนดีและเก่งอย่างมีสมรรถภาพ การจัดการศึกษาและวิจัยต้องอย่างมีคุณภาพ บริการวิชาการต้องอย่างมีสุขภาพ และบริหารต้องอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งส่งเสริมพระพุทธศาสนาและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมให้คงไว้สืบไป

๑. ผลิตบัณฑิต และพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔ ประการ คือ มีปฏิปทานำเลื่อมใส ใฝ่รู้ใฝ่คิด เป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีศรัทธา อุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม มีโลกทัศน์กว้างไกล มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เทียบพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม

๒. วิจัยและพัฒนา การวิจัยและค้นคว้าเพื่อสร้างองค์ความรู้ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน เน้นการพัฒนาองค์ความรู้ในพระไตรปิฎก โดยวิธีสหวิทยา แล้วนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาศีลธรรม และจริยธรรมของสังคม

๓. ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ตามปณิธานจัดตั้งมหาวิทยาลัย ด้วยการปรับปรุงกิจกรรมต่างๆ ให้ประสานสอดคล้องเอื้อต่อการส่งเสริมสนับสนุนกิจการคณะสงฆ์ สร้างความรู้ความเข้าใจหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา สร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่ประชาชน จัดประชุมสัมมนาและฝึกอบรม เพื่อพัฒนาบุคลากร เผยแผ่คำสอน และเป็นแกนหลักในการพัฒนาจิตใจในวงกว้าง

<p>๔. ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เสริมสร้างและพัฒนาการเรียนรู้อันรู้ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมให้เอื้อต่อการศึกษาศึกษา เพื่อสร้างจิตสำนึกและความภูมิใจในความเป็นไทยสนับสนุนให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ</p>
<p>๑๓. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน</p>
<p>๑๓.๑ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนโดยคณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น -หมวดวิชาศึกษาทั่วไป -หมวดวิชาแกนพระพุทธศาสนา</p> <p>๑๓.๒ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้ภาควิชา/หลักสูตรอื่นต้องมาเรียน หมวดวิชาศึกษาทั่วไป คือ วิชาการเมืองกับการปกครองของไทย วิชามนุษย์กับสังคม วิชากฎหมายทั่วไป วิชามนุษย์กับสิ่งแวดล้อม วิชาเหตุการณ์โลกปัจจุบัน</p> <p>๑๓.๓ การบริหารจัดการ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องประสานงานกับอาจารย์ผู้แทนจากคณะอื่นที่เกี่ยวข้อง ด้านเนื้อหาสาระ การจัดการเรียนและสอบ และความสอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐศาสตร์</p>

หมวดที่ ๒
ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร		
<p>๑.๑. ปรัชญา ภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีความมุ่งมั่นในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถด้านการปกครองและการบริหารตามหลักพุทธธรรมและทฤษฎีรัฐศาสตร์สมัยใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมและประเทศต่อไป</p>		
<p>๑.๒. วัตถุประสงค์</p> <p>๑.๒.๑ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการปกครองและการบริหารตามหลักพุทธธรรมและทฤษฎีรัฐศาสตร์สมัยใหม่</p> <p>๑.๒.๒ เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถใช้ความรู้ทางด้านการปกครองและการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพในการพัฒนาตนเอง องค์กร ชุมชน และสังคมโดยรวม</p> <p>๑.๒.๓ เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถนำความรู้ทางด้านการปกครองและการบริหารไปประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม</p>		
<p>๒. แผนพัฒนาปรับปรุง คาดว่าจะดำเนินการให้แล้วเสร็จครบถ้วนภายในรอบปีการศึกษา (๔ ปี)</p>		
แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
- ปรับปรุงหลักสูตรภาควิชา รัฐศาสตร์ให้มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าที่ สกอ. กำหนด	- พัฒนาหลักสูตรโดยมีพื้นฐานจากหลักสูตรที่ยอมรับกันระดับสากล - ติดตามประเมินหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ - เชิญผู้เชี่ยวชาญทั้งภาครัฐและเอกชนมา มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร	- รายงานผลการประเมินความพึงพอใจในการใช้บัณฑิตของผู้บริหารองค์กรซึ่งมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจด้านทักษะความรู้ ความสามารถในการทำงานในระดับดี

		<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารและรายงานการประชุมในการปรับปรุงหลักสูตร - รายงานผลการประเมินหลักสูตร
- ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม	- ติดตามความเปลี่ยนแปลงความต้องการของสังคม	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานผลการประเมินความพึงพอใจในการใช้บัณฑิตของสถาบัน/สังคมที่บัณฑิตปฏิบัติงาน - ความพึงพอใจในทักษะ ความรู้ ความสามารถในการทำงานของบัณฑิต โดยเฉลี่ยในระดับดี
- พัฒนาบุคลากรด้านการเรียนการสอนและบริการวิชาการ ให้มีประสบการณ์จากการนำความรู้ทางการปกครองและการบริหารแนวพุทธธรรมประยุกต์ใช้การปฏิบัติงานจริง	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนบุคลากรด้านการเรียนการสอนให้ทำงานบริการวิชาการแก่สังคม - อาจารย์สายวิชาการได้รับการยอมรับทางผลงานทางวิชาการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ปริมาณงานบริการวิชาการต่ออาจารย์ในหลักสูตร - ผลงานทางวิชาการที่ออกเผยแพร่

หมวดที่ ๓

ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตรระบบการจัดการศึกษา

<p>๑. ระบบการจัดการศึกษา</p> <p>๑.๑. ระบบ</p> <p>ระบบการศึกษาใช้ระบบการศึกษาแบบทวิภาค โดย ๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาหนึ่งภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ การศึกษาภาคฤดูร้อนกำหนดให้มีระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ ทั้งนี้ข้อกำหนดต่าง ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี (ตามเอกสารในภาคผนวก ก)</p> <p>๑.๒. การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน</p> <p>มีการจัดการเรียนการสอนภาคฤดูร้อน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพิจารณาของคณะกรรมการประจำหลักสูตร</p> <p>๑.๓. การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค ไม่มี</p>						
<p>๒. การดำเนินการหลักสูตร</p> <p>๒.๑. วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน</p> <table border="0"> <tr> <td>ภาคต้น</td> <td>เดือนพฤษภาคม – กันยายน</td> </tr> <tr> <td>ภาคปลาย</td> <td>เดือนตุลาคม – มีนาคม</td> </tr> <tr> <td>ภาคฤดูร้อน</td> <td>เดือนเมษายน – พฤษภาคม</td> </tr> </table>	ภาคต้น	เดือนพฤษภาคม – กันยายน	ภาคปลาย	เดือนตุลาคม – มีนาคม	ภาคฤดูร้อน	เดือนเมษายน – พฤษภาคม
ภาคต้น	เดือนพฤษภาคม – กันยายน					
ภาคปลาย	เดือนตุลาคม – มีนาคม					
ภาคฤดูร้อน	เดือนเมษายน – พฤษภาคม					
<p>๒.๒. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา</p> <p>๒.๒.๑ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาที่เป็นพระภิกษุ สามเณร</p>						

- (๑) เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยคและต้องศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือ
- (๒) เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ
- (๓) เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือ
- (๔) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา หรือ
- (๕) เป็นพระสังฆาธิการหรือครูสอนพระปริยัติธรรมที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) หรือ
- (๖) เป็นพระสังฆาธิการหรือครูสอนพระปริยัติธรรมที่สอบได้นักธรรมชั้นเอกและสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือ
- (๗) เป็นผู้สอบได้นักธรรมชั้นเอกและสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และต้องศึกษาวิชาภาษาบาลี ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ
- (๘) เป็นผู้สำเร็จระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือผู้ได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง และต้องศึกษาวิชาภาษาบาลี ไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ
- (๙) เป็นผู้ที่มีมหาวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษเพื่อขอรับปริญญาตามเกณฑ์ที่สภาวิชาการกำหนด
- (๑๐) ไม่เคยถูกคัดชื่อออกหรือถูกไล่ออกจากสถาบันการศึกษาใด ๆ เพราะความผิดทางความประพฤติหรือวินัย

๒.๒.๒ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาที่เป็นคฤหัสถ์

- (๑) เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรมหรือบาลีศึกษา ๓ ประโยค และต้องศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือ
 - (๒) เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรมหรือบาลีศึกษา ๓ ประโยค และสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ
 - (๓) เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรมหรือบาลีศึกษา ๓ ประโยค และได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยอื่นรับรอง หรือ
 - (๔) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา หรือ
 - (๕) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือผู้ได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง และต้องศึกษาวิชาภาษาบาลีไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาภาษาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ
 - (๖) เป็นผู้ที่มีมหาวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษเพื่อขอรับปริญญาตามเกณฑ์ที่สภาวิชาการกำหนด
 - (๗) ไม่เคยถูกคัดชื่อออกหรือถูกไล่ออกจากสถาบันการศึกษาใด ๆ เพราะความผิดทางความประพฤติหรือวินัย
- (ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๔๒ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๐ และข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่

๒.๓. ปัญหาของนิสิตแรกเข้า

นิสิตที่สมัครเข้าเรียนในหลักสูตรมีพื้นฐานการเรียนรู้การปกครองและการบริหารในหลักสูตรไม่เพียงพอ รวมทั้งทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต เนื่องจากตำรา เอกสารและข้อสอบจะเป็นภาษาอังกฤษบางส่วน

๒.๔. กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา / ข้อจำกัดของนิสิตในข้อ ๒.๓

มีการจัดหลักสูตรเรียนปรับวิชาพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับนิสิตที่เข้ามาศึกษาใหม่ในด้านเนื้อหาที่ให้สำหรับศึกษาในหลักสูตรภาคทฤษฎี และจัดอบรมหลักสูตรเสริมภาษาอังกฤษให้กับนิสิต

๒.๕. แผนการรับนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ ๕ ปี

จำนวนนิสิต	จำนวนนักศึกษาแต่ละปีการศึกษา				
	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙
ชั้นปีที่ ๑	๔๕	๔๕	๔๕	๔๕	๔๕
ชั้นปีที่ ๒	-	๔๕	๔๕	๔๕	๔๕
ชั้นปีที่ ๓	-	-	๔๕	๔๕	๔๕
ชั้นปีที่ ๔	-	-	-	๔๕	๔๕
รวม	๔๕	๙๐	๑๓๕	๑๘๐	๑๘๐
คาดว่าจะจบการศึกษา	-	-	-	๔๕	๔๕

*หมายเหตุ : จำนวนในตารางกำหนดเฉพาะในส่วนกลาง

๒.๖ ระบบการศึกษา

ระบบการศึกษาเป็นแบบชั้นเรียน และเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๔๒

๒.๗ การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันอุดมศึกษา

นิสิตที่เคยศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่นมาก่อน เมื่อเข้าศึกษาในหลักสูตรนี้ สามารถเทียบโอนหน่วยกิตได้ ทั้งนี้เป็นไปตามข้อบังคับที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยให้เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๔๗ ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๑ และประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์การโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๑

๓. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

๓.๑. หลักสูตร

๓.๑.๑. จำนวนหน่วยกิต

รวมตลอดหลักสูตร ๑๔๐ หน่วยกิต

๓.๑.๒. โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร แบ่งเป็นหมวดวิชาที่สอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

๑.หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๓๐ หน่วยกิต

๒.หมวดวิชาเฉพาะ ๑๐๔ หน่วยกิต

๒.๑ วิชาแกนพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต

๒.๒ วิชาเฉพาะด้าน ๗๔ หน่วยกิต

๒.๒.๑ วิชา พระพุทธศาสนาประยุกต์ ๑๐ หน่วยกิต

๒.๒.๒	วิชา เฉพาะสาขา	๖๔	หน่วยกิต
	ก. วิชาบังคับสาขา	๔๘	หน่วยกิต
	ข. วิชาเลือกวิชา	๑๖	หน่วยกิต
๓.	หมวดวิชาเลือกเสรี	๖	หน่วยกิต
	รวม	๑๔๐	หน่วยกิต
๓.๑.๓ รายวิชา			
๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป		๓๐	หน่วยกิต
นิสิตทุกคณะต้องศึกษาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน ๓๐ หน่วยกิต ได้แก่			
ก. วิชาบังคับ จำนวน ๑๘ หน่วยกิต			
๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๐๓	เทคนิคการศึกษาระดับอุดมศึกษา		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๐๔	ปรัชญาเบื้องต้น		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๐๕	ศาสนาทั่วไป		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๑๔	ภาษากับการสื่อสาร		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๑๕	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๓๕	คณิตศาสตร์เบื้องต้น		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๒๑๐	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น		(๒)(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๒๓๘	สถิติเบื้องต้นและการวิจัย		๒(๒-๐-๔)
หมายเหตุ : รายวิชา ๐๐๐ ๒๑๐ ตรรกศาสตร์เบื้องต้น เป็นวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต			
ข. วิชาเลือก จำนวน ๑๒ หน่วยกิต			
๐๐๐ ๑๐๓	การเมืองกับการปกครองของไทย		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๐๔	เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๐๕	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๐๖	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๑๖	ภาษาอังกฤษเบื้องต้น		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๑๗	ภาษาอังกฤษชั้นสูง		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๑๘	ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๑๙	ภาษาสันสกฤตชั้นสูง		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๒๐	ภาษาไทยเบื้องต้น		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๒๑	ภาษาไทยชั้นสูง		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๒๘	ภาษาจีนเบื้องต้น		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๒๙	ภาษาจีนชั้นสูง		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๓๐	ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๓๑	ภาษาญี่ปุ่นชั้นสูง		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๓๕	ภาษาฮินดีเบื้องต้น		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาฮินดีชั้นสูง		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๔๐	โลกกับสิ่งแวดล้อม		๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๒๑๑	วัฒนธรรมไทย		๒(๒-๐-๔)

๐๐๐ ๒๑๒	มนุษย์กับอารยธรรม	๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๒๑๓	ชีวิตกับจิตวิทยา	๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๒๔๑	วิทยาศาสตร์กายภาพและประยุกต์วิทยา	๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๒๔๒	พื้นฐานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ	๒(๒-๐-๔)
หมายเหตุ :		
๒. หมวดวิชาเฉพาะ วิชาแกนพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต		
<p>นิสิตทุกคณะต้องศึกษาวิชาแกนพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต ประกอบด้วยกลุ่มวิชาภาษาบาลี ๖ หน่วยกิต และกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา ๒๔ หน่วยกิต</p>		
ก. กลุ่มวิชาภาษาบาลี ๖ หน่วยกิต		
๐๐๐ ๑๔๔	วรรณคดีบาลี	๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๔๕	บาลีไวยากรณ์	๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๔๖	แต่งแปลบาลี	๒(๒-๐-๔)
ข. กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา ๒๔ หน่วยกิต		
๐๐๐ ๑๔๗	พระไตรปิฎกศึกษา	๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๔๘	พระวินัยปิฎก	๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๔๙	พระสุตตันตปิฎก	๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๕๐	พระอภิธรรมปิฎก	๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๑๕๑	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๑	(๒)(๑-๒-๔)
๐๐๐ ๑๕๒	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๒	๑(๑-๒-๔)
๐๐๐ ๒๕๓	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๓	(๒)(๑-๒-๔)
๐๐๐ ๒๕๔	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๔	๑(๑-๒-๔)
๐๐๐ ๓๕๕	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๕	(๒)(๑-๒-๔)
๐๐๐ ๓๕๖	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๖	๑(๑-๒-๔)
๐๐๐ ๔๕๗	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๗	๑(๑-๒-๔)
๐๐๐ ๑๕๘	ประวัติพระพุทธศาสนา	๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๒๕๙	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา	๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๒๖๐	การปกครองคณะสงฆ์ไทย	๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๒๖๑	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๒๖๒	ธรรมนิเทศ	๒(๒-๐-๔)
๐๐๐ ๒๖๓	งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา	๒(๒-๐-๔)
ข. วิชาเฉพาะด้าน ๗๔ หน่วยกิต		
๑) วิชาพระพุทธศาสนาประยุกต์ จำนวน ๑๐ หน่วยกิต		
๔๐๑ ๓๐๑	พระพุทธศาสนากับการเมืองการปกครอง	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๑ ๓๐๒	รัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๑ ๓๐๓	รัฐศาสตร์ในวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๑ ๔๐๔	พระพุทธศาสนากับความมั่นคงของมนุษย์	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๑ ๔๐๕	ธรรมาภิบาลตามแนวพระพุทธศาสนา	๒ (๒-๐-๔)
๒) วิชาเฉพาะสาขา ๖๔ หน่วยกิต		
(๑) วิชาบังคับสาขา ๔๘ หน่วยกิต		

๔๐๑ ๒๐๖	ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๒๐๗	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๐๘	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๐๙	ความรู้เบื้องต้นทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๑๐	การวิเคราะห์การเมืองการปกครองของไทย	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๑๑	การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๑๒	การเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๑๓	ภาษาอังกฤษสำหรับนักรัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๑๔	อาเซียนศึกษา	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๑๕	ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ ๑	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๑๖	ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ ๒	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๑๗	กฎหมายปกครอง	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๑๘	กฎหมายอาญา	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๑๙	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๒๐	กฎหมายลักษณะพยาน	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๒๑	การศึกษาอิสระทางรัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)

(๒) วิชาเลือกสาขา ๑๖ หน่วยกิต

๔๐๑ ๓๒๒	เหตุการณ์ปัจจุบันในการเมืองไทย	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๒๓	พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ และการเลือกตั้ง	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๒๔	การเมืองการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นของไทย	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๒๕	การเมืองการปกครองของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๒๖	ระบบราชการไทย	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๒๗	ระบอบประชาธิปไตยเปรียบเทียบ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๒๘	สถาบันการเมืองและรัฐธรรมนูญ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๒๙	ศาสนากับการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๓๐	จิตวิทยาการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๓๑	จริยธรรมทางการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๓๒	สัมมนาแนวคิดทางการเมืองของนักคิดสำคัญในตะวันออก	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๓๓	สันติวิธีและสมานฉันท์แนวพุทธ	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๑ ๔๓๔	แนวความคิดทางการเมืองไทย	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๑ ๔๓๕	สัมมนาภาวะผู้นำทางการเมือง	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๑ ๔๓๖	สัมมนาปัญหาทางการเมืองการปกครองของไทย	๒ (๒-๐-๔)

๖.๓ หมวดวิชาเลือกเสรี ๖ หน่วยกิต

นิสิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ ต้องเลือกศึกษารายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นวิชาเลือกเสรี จำนวนไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

๖.๔ วิชาโท ๑๘ หน่วยกิต

นิสิตสาขาวิชาอื่นที่ประสงค์จะศึกษาด้านวิชารัฐศาสตร์เป็นวิชาโท ต้องศึกษารายวิชา ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ ไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต ดังต่อไปนี้

(๑) วิชาบังคับ ๔ รายวิชา ๑๒ หน่วยกิต คือ

๔๐๑ ๒๐๖	ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๒๐๗	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๐๘	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๐๙	ความรู้เบื้องต้นทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	๓ (๓-๐-๖)

(๒) วิชาเลือก ๖ หน่วยกิต

ให้เลือกศึกษารายวิชาต่าง ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์อีกไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

๓.๑.๔. แสดงแผนการศึกษา

ชั้นปีที่ ๑

ภาคการศึกษาที่ ๑		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป		
๐๐๐ ๑๐๑	มนุษยกับสังคม	๒
๐๐๐ ๑๐๗	เทคนิคการศึกษาระดับอุดมศึกษา	๒
๐๐๐ ๑๑๔	ภาษากับกา สี่ อสาร	๒
๐๐๐ ๑๑๕	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น	๒
๐๐๐ ๑๑๖	ภาษาอังกฤษเบื้องต้น	๒
๐๐๐ ๑๓๙	คณิตศาสตร์เบื้องต้น	๒
วิชาแกนพระพุทธศาสนา		
๐๐๐ ๑๔๕	วรรณคดีบาลี	๒
๐๐๐ ๑๔๗	พระไตรปิฎกศึกษา	๒
๐๐๐ ๑๕๑	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๑	(๒)
รวม		๑๖

วิชาหน่วยกิต ในวงเล็บ () ไม่นับหน่วยกิต

ชั้นปีที่ ๑

ภาคการศึกษาที่ ๒		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป		
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป	๒
๐๐๐ ๑๐๔	เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน	๒
๐๐๐ ๑๐๘	ปรัชญาเบื้องต้น	๒
๐๐๐ ๒๑๐	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น	(๒)
๐๐๐ ๑๑๗	ภาษาอังกฤษชั้นสูง	๒
วิชาแกนพระพุทธศาสนา		
๐๐๐ ๑๔๖	บาลีไวยากรณ์	๒
๐๐๐ ๑๔๘	พระวินัยปิฎก	๒
๐๐๐ ๑๕๒	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๒	๑
๐๐๐ ๑๕๘	ประวัติพระพุทธศาสนา	๒
รวม		๑๕

หมายเหตุ : ตารางเรียนรวมของคณะสังคมศาสตร์ (ทุกสาขาวิชา)
วิชาหน่วยกิต ในวงเล็บ () ไม่นับหน่วยกิต

ชั้นปีที่ ๒

ภาคการศึกษาที่ ๑		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	
๐๐๐ ๑๐๓	การเมืองกับการปกครองของไทย	๒
๐๐๐ ๑๐๙	ศาสนาทั่วไป	๒
๐๐๐ ๒๓๘	สถิติเบื้องต้นและการวิจัย	๒
	วิชาแกนพระพุทธศาสนา	
๐๐๐ ๑๔๔	แต่งแปลบาลี	๒
๐๐๐ ๑๔๙	พระสูตรต้นตปิฎก	๒
๐๐๐ ๒๕๙	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา	๒
๐๐๐ ๒๕๓	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๓	(๒)
๐๐๐ ๒๖๑	ธรรมภาคภาษาอังกฤษ	๒
๐๐๐ ๒๖๒	ธรรมนิเทศ	๒
	รวม	๑๖

วิชาหน่วยกิต ในวงเล็บ () ไม่นับหน่วยกิต

ชั้นปีที่ ๒

ภาคการศึกษาที่ ๒		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	
๐๐๐ ๒๑๑	วัฒนธรรมไทย	๒
๐๐๐ ๒๔๒	พื้นฐานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ	๒
	วิชาแกนพระพุทธศาสนา	
๐๐๐ ๑๕๐	พระอภิธรรมปิฎก	๒
๐๐๐ ๒๕๔	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๔	๑
๐๐๐ ๒๖๐	การปกครองคณะสงฆ์ไทย	๒
๐๐๐ ๒๖๓	งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา	๒
	วิชาพระพุทธศาสนาประยุกต์	
๔๐๑ ๓๐๑	พระพุทธศาสนากับการเมืองการปกครอง	๒
๔๐๑ ๓๐๒	รัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา	๒
	รวม	๑๕

หมายเหตุ : ตารางเรียนรวมของคณะสังคมศาสตร์ (ทุกสาขาวิชา)

แผนการศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์

ชั้นปีที่ ๓

ภาคการศึกษาที่ ๑

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาแกนพระพุทธศาสนา	
๐๐๐ ๓๕๕	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๕	(๒)
	วิชาพระพุทธศาสนาประยุกต์	
๔๐๑ ๓๐๓	รัฐศาสตร์ในวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา	๒
	วิชาบังคับสาขา	
๔๐๑ ๒๐๖	ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น	๓
๔๐๑ ๒๐๗	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์	๓
๔๐๑ ๓๐๘	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์	๓
๔๐๑ ๓๐๙	ความรู้เบื้องต้นทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	๓
๔๐๑ ๓๑๐	การวิเคราะห์การเมืองการปกครองของไทย	๓
รวม		๑๗

วิชาหน่วยกิต ในวงเล็บ () ไม่นับหน่วยกิต

ชั้นปีที่ ๓

ภาคการศึกษาที่ ๒

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	วิชาแกนพระพุทธศาสนา	
๐๐๐ ๓๕๖	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๖	๑
	วิชาพระพุทธศาสนาประยุกต์	
๔๐๑ ๔๐๔	พระพุทธศาสนากับความมั่นคงของมนุษย์	๒
	วิชาบังคับสาขา	
๔๐๑ ๓๑๑	การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ	๓
๔๐๑ ๓๑๒	การเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย	๓
๔๐๑ ๓๑๓	ภาษาอังกฤษสำหรับนักรัฐศาสตร์	๓
๔๐๑ ๓๑๔	อาเซียนศึกษา	๓
	วิชาเลือกสาขา	
๔๐๑ ๓๒๓	พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้ง	๓
๔๐๑ ๓๒๔	การเมืองการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นของไทย	๓
	รวม	๒๑

แผนการศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์

ชั้นปีที่ ๔

ภาคการศึกษาที่ ๑

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
๐๐๐ ๔๕๗	วิชาแกนพระพุทธศาสนา ธรรมะภาคปฏิบัติ ๗	๑
๔๐๑ ๔๐๕	วิชาพระพุทธศาสนาประยุกต์ ธรรมาภิบาลตามแนวพระพุทธศาสนา	๒
๔๐๑ ๓๑๕	วิชาบังคับสาขา ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ ๑	๓
๔๐๑ ๔๑๖	ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ ๒	๓
๔๐๑ ๔๑๗	กฎหมายปกครอง	๓
๔๐๑ ๓๒๕	วิชาเลือกสาขา การเมืองการปกครองของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	๓
๔๐๑ ๔๓๓	สันติวิธีและสมานฉันท์แนวพุทธ	๒
๔๐๑ ๓๒๖	หมวดวิชาเลือกเสรี ระบบราชการไทย	๓
	รวม	๒๐

ชั้นปีที่ ๔

ภาคการศึกษาที่ ๒

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	วิชาบังคับ	
๔๐๑ ๔๑๘	กฎหมายอาญา	๓
๔๐๑ ๔๑๙	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	๓
๔ ๑ ๔๒๐	กฎหมายลักษณะพยาน	๓
๔๐๑ ๔๒๑	การศึกษาด้านนิติศาสตร์	๓
	วิชาเลือกสาขา	
๔๐๑ ๓๒๗	ระบอบประชาธิปไตยเปรียบเทียบ	๓
๔๐๑ ๔๓๔	แนวความคิดทางการเมืองไทย	๒
	หมวดวิชาเลือกเสรี	
๔๐๑ ๓๒๘	สถาบันการเมืองและรัฐธรรมนูญ	๓
	รวม	๒๐

๓.๑.๕. คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชาในสาขาวิชารัฐศาสตร์ (ตามเอกสารในภาคผนวก ก)

๓.๒. ชื่อ สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน ตำแหน่งและคุณวุฒิของอาจารย์

๓.๒.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร

ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่สำเร็จ
อาจารย์	พระมหาสมเด็จ มหาสมิทธิ*(อัครสาร)	พธ.บ.(รัฐศาสตร์) ร.บ.บ.(รัฐประศาสนศาสตร์) M.A.(Public Administration)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช Madrad Chistian College (MCC), Indai	๒๕๔๐ ๒๕๔๘ ๒๕๔๒
อาจารย์	พระมหายุทธพิชาญ โยธาสโน*(ทองจันทร์)	พธ.บ.(รัฐศาสตร์) M.P.A.(นโยบายสาธารณะ)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	๒๕๓๘ ๒๕๔๖
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	นายวิชชัย ไชยสา*	พธ.บ. (มานุษยสังคมศาสตร์) M.A.(Political Science)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Delhi University,India	๒๕๒๑ ๒๕๒๓
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	นายอนุภูมิ ไชยเกษม**	พธ.บ.(มานุษยสังคมศาสตร์) M.A.(Politics)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Poona University,India	๒๕๒๓ ๒๕๒๖
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	นายกฤษนันท์ แสงมาศ**	พธ.บ.(ปรัชญา) M.A.(Public Administration)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Nagpur University,India	๒๕๓๑ ๒๕๓๖

หมายเหตุ: * หมายถึง อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

** หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตร

๓.๒.๒ อาจารย์ผู้สอน

ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่สำเร็จ
อาจารย์	พระเมธีธรรมจารย์ (ประสาร จนทสโร)	วท.ม.(การจัดการ สิ่งแวดล้อม) พธ.บ.(การสอนสังคมศึกษา)	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์ (นิด้า) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย	๒๕๔๑ ๒๕๓๓
อาจารย์	พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา	ศศ.ม.(การจัดการพัฒนา สังคม) พธ.บ.(รัฐศาสตร์)	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย	๒๕๔๘ ๒๕๔๔
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	พระมหาบุญเลิศ อินทปัญญา	ร.บ.ม. (การจัดการความ ขัดแย้ง) ศศ.ม.(การจัดการพัฒนาสังคม) พธ.บ.(รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยนเรศวร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย	๒๕๕๔ ๒๕๔๖ ๒๕๔๑
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ผศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม	Ph.D.(Political Science) M.A. (Politics) พธ.บ.(มานุษยสังคมศาสตร์)	Marathawada University, India Poona University, India มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย	๒๕๓๖ ๒๕๓๒ ๒๕๒๘
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ผศ.ดร.รัชชนันท์ อิศรเดช	Ph.D.(Political Science) M.A. (Politics Science) พธ.บ.(รัฐศาสตร์)	Marathawada University, India Marathawada University, India มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช	๒๕๔๓ ๒๕๓๘

				๒๕๓๕
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	ผศ.ดร.พรรษา พฤษยามงกุล	Ph.D.(Political Science) M.A. (Politics) พธ.บ.(มานุษยสังคมศาสตร์)	Marathawada University ,India PoonaUniversity ,India มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย	๒๕๓๕ ๒๕๓๑ ๒๕๒๗
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์	Ph.D.(Political Science) M.A. (Politics) พธ.บ.(ครุศาสตร์)	Marathawada University India PoonaUniversity ,India มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย	๒๕๔๒ ๒๕๓๕ ๒๕๓๒
อาจารย์	ดร.พิเชฐ ทังโต	Ph.D. (Public Administration) M.A. (Public Administration) พธ.บ.(การบริหารการศึกษา)	Marathawada University India Marathawada University India มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย	๒๕๕๐ ๒๕๓๙ ๒๕๓๖
อาจารย์	ดร.ยุพธนา ปราณีต	Ph.D.(Political Science) M.A. (Politics) พธ.บ.(รัฐศาสตร์) ร.บ.(รัฐศาสตร์)	Marathawada University, India Poona University, India มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	๒๕๔๖ ๒๕๔๒ ๒๕๓๙ ๒๕๔
อาจารย์	นายวันชัย สุขตาม	ร.บ.ม.(การจัดการทุนมนุษย์) ศศ.บ.(รัฐศาสตร์) พธ.บ.(รัฐศาสตร์)	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย	๒๕๕๒ ๒๕๕๐ ๒๕๔๙
อาจารย์	นายรัฐพล เย็นใจมา	พธ.ม.(รปศ) พธ.บ.(รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย	๒๕๕๓ ๒๕๓๕

๓.๒.๓. อาจารย์พิเศษ จะพิจารณาแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย ตามเกณฑ์ของ
สำนักงานคณะกรรมการก

๔. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา)

ไม่มี

๕. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรืองานวิจัย

หลักสูตรกำหนดให้นิสิตเรียนวิชาการศึกษาระดับรัฐศาสตร์ เป็นวิชาที่นิสิตได้ศึกษาประเด็นปัญหาทาง
การเมืองและการบริหารที่สนใจ โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

๕.๑. คำอธิบายโดยย่อ

โครงการภาคศึกษารัฐศาสตร์ที่นิสิตสนใจ สามารถอธิบายทฤษฎีที่นำมาใช้ในการทำโครงการ ประโยชน์ที่
จะได้รับจากการทำโครงการ มีขอบเขตโครงการที่สามารถทำเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

๕.๒. มาตรฐานผลการเรียนรู้

นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัย สามารถทำวิจัยเบื้องต้นเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาทางสังคมได้
และสามารถเขียนผลงานวิจัยเพื่อเป็นสารสนเทศในการสื่อสารได้

๕.๓. ช่วงเวลา

ภาคการศึกษาที่ ๒ ของปีการศึกษาที่ ๔

๕.๔. จำนวนหน่วยกิต

๓ หน่วยกิต

๕.๕. การเตรียมการ

มีการกำหนดชั่วโมงการให้คำปรึกษา จัดทำบันทึกการให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ

๕.๖. กระบวนการประเมินผล

๕.๖.๑ ผู้สอนและผู้เรียนกำหนดหัวข้อและเกณฑ์การประเมินผลทวนสอบมาตรฐานโดยกำหนดเกณฑ์/ มาตรฐานการประเมินผลรายวิชา

๕.๖.๒ ผู้เรียนประเมินผลการเรียนรู้ของตนตามแบบฟอร์ม

๕.๖.๓ ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแบบฟอร์ม

๕.๖.๔ ทั้งผู้สอนและผู้เรียนประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกัน

๕.๖.๕ ผู้เรียนนำเสนอผลการศึกษาและรับการประเมินโดยผู้สอนประจำรายวิชาทุกคนซึ่งเข้าร่วมฟังการ นำเสนอผลการศึกษา

๕.๖.๖ ผู้สอนทุกคนเข้าฟังการนำเสนอผลการศึกษาของผู้เรียน

๕.๖.๗ ผู้ประสานงานรายวิชานำคะแนนทุกส่วนเสนอขอความเห็นชอบจากอาจารย์ประจำวิชาทุกคน ผ่านคณะกรรมการหลักสูตรและคณะกรรมการบริหารคณะ

หมวดที่ ๔

ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

๑. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต	
คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
ด้านบุคลิกภาพ	มีการสอดแทรกเรื่อง การสำรวมในสมณภาวะ การครองจีวรหรือการ แต่งกาย การเข้าสังคมและศาสนพิธี เทคนิคการเจรจา สื่อสาร การมี มนุษยสัมพันธ์ที่ดี และการวางตัวในการทำงานในบางรายวิชาที่ เกี่ยวข้อง และในกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ ก่อนที่นิสิตจะสำเร็จการศึกษา
ด้านภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบ ตลอดจนมีวินัยในตนเอง	-กำหนดให้มีรายวิชาซึ่งนิสิตต้องทำงานเป็นกลุ่ม และมีการกำหนด หัวหน้ากลุ่มในการทำรายงานตลอดจน กำหนดให้ทุกคนมีส่วนร่วมใน การนำเสนอรายงาน เพื่อเป็นการฝึกให้นิสิตได้สร้างภาวะผู้นำและ การเป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี -มีกิจกรรมนิสิตที่มอบหมายให้นิสิตหมุนเวียนกันเป็นหัวหน้าในการ ดำเนินกิจกรรม เพื่อฝึกให้นิสิตมีความรับผิดชอบ -มีกติกาที่จะสร้างวินัยในตนเอง เช่น การเข้าเรียนตรงเวลาเข้าเรียน อย่างสม่ำเสมอการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เสริมความกล้าในการแสดง ความคิดเห็น
จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	มีการให้ความรู้แก่นิสิตในการนำเอาความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์ไปใช้ในการ ทำงานที่จะทำให้ นิสิตอยู่ร่วมกับคนอื่นและคนในสังคมได้
๒. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน	
๒.๑. คุณธรรม จริยธรรม	
๒.๑.๑ ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	
๑) มีศีลธรรม จริยธรรม คุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต	
๒) มีจิตสาธารณะ มีความเสียสละ มีวินัย	
๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	
๔) เห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น	
๕) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชาติ ศาสนา	

๒.๒.๑ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- ๑) มีการสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรมในการเรียนการสอน
- ๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน
- ๓) เรียนรู้จากกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหาทางด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหา
- ๔) การเรียนรู้จากสถานการณ์จริง การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน

๒.๒.๒ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- ๑) ประเมินโดยผู้สอนและเพื่อน สังเกตพฤติกรรมผู้เรียน
- ๒) ประเมินจากผลงาน และความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
- ๓) ประเมินคุณธรรม จริยธรรมของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาโดยหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต

๒.๒ ความรู้

๒.๒.๑ ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- ๑) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎี และเนื้อหา
- ๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล
- ๓) มีความรู้ในศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของชีวิต และสามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้
- ๔) มีความรอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทั้งของไทยและสากล
- ๕) สามารถเข้าใจความก้าวหน้าของความรู้และงานวิจัยในปัจจุบัน

๒.๒.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งการบรรยาย อภิปราย สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ค้นคว้า วิเคราะห์ ฝึกปฏิบัติ ทำกรณีศึกษา ศึกษาดูงาน เรียนรู้ชุมชน สถานที่จริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ หลักการ ทฤษฎี และการประยุกต์ใช้ทางปฏิบัติในสภาพแวดล้อม ที่เป็นจริง ทั้งนี้ เป็นไปตามลักษณะของแต่ละรายวิชา

๒.๒.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการปฏิบัติของผู้เรียนด้านต่างๆ คือ

- ๑) การทดสอบย่อย
- ๒) การสอบกลางภาค และปลายภาคเรียน
- ๓) ประเมินจากรายงาน หรืองานที่มอบหมาย
- ๔) ประเมินจากการนำเสนอผลงาน

๒.๓ ทักษะทางปัญญา

๒.๓.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- ๑) สามารถสืบค้นข้อมูล วิเคราะห์ ทำความเข้าใจ และนำไปประยุกต์ใช้ได้
- ๒) สามารถคิดวิเคราะห์ อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล อ้างอิงได้
- ๓) สามารถประยุกต์ความรู้ และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม
- ๔) มีความมุ่งมั่น ใฝ่รู้ เพื่อการเรียนรู้ตลอด และสามารถนำความรู้ไปโยงเชื่อมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นได้
- ๕) รายวิชาปฏิบัติ ผู้เรียนต้องฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

๒.๓.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- ๑) เรียนรู้กรณีศึกษาและร่วมกันอภิปรายกลุ่ม
- ๒) รายวิชาปฏิบัติ ผู้เรียนต้องฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้
- ๓) มีการศึกษาค้นคว้าในรูปรายงาน โครงการ และนำเสนอ
- ๔) ศึกษาดูงาน เรียนรู้จากสภาพจริงเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง

๒.๓.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

ประเมินจากผลงานและการปฏิบัติของผู้เรียน ที่เกิดจากการใช้กระบวนการเรียนรู้ อย่างเป็นเหตุเป็นผล ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และนำเสนออย่างเป็นระบบ เช่น รายงานกรณีศึกษา การปฏิบัติงานและผลงานของผู้เรียนทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม พฤติกรรมการเรียนรู้ ในชั้นเรียน การวัดประเมินผลจากข้อสอบที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนตอบโดยการคิดวิเคราะห์ ด้วยการ นำความรู้ทางหลักการ ทฤษฎีไปปรับประยุกต์เพื่อแก้ปัญหาอย่างเหมาะสมมีเหตุผล

๒.๔ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๒.๔.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- ๑) มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- ๒) เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม
- ๓) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักจัดการอารมณ์ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๔) มีความสามารถในการบริหารจัดการ

๒.๔.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ

- ๑) มีการมอบหมายงานให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้ความรับผิดชอบ และการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม
- ๒) กลยุทธ์การสอนที่เน้นการสร้างสัมพันธ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ระหว่างผู้เรียน กับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน
- ๓) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้การปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ การจัดการอารมณ์ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น

๒.๔.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ

- ๑) ประเมินจากพฤติกรรมและการแสดงออกของผู้เรียน ระหว่างการเรียนการสอน และการทำงานร่วมกับเพื่อน
- ๒) ประเมินจากผลงานของผู้เรียนที่นำเสนอตามที่ได้รับมอบหมาย

๒.๕ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๒.๕.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- ๑) มีทักษะในการใช้ภาษาไทย เพื่อการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม
- ๒) มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม
- ๓) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสืบค้นและการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม
- ๔) มีทักษะในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์ได้อย่างเหมาะสม

๒.๕.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- ๑) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และบุคคลอื่นในสถานการณ์ที่หลากหลาย
- ๒) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเลือกและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบ
- ๓) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล และการสื่อสารข้อมูลได้อย่างเหมาะสม

<p>๒.๕.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๑) ประเมินจากความสามารถในการนำเสนอต่อชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือคณิตศาสตร์</p> <p>๒) ประเมินจากความสามารถในการสื่อสาร การอธิบาย การอภิปรายกรณีศึกษาต่างๆ</p> <p>๓) ประเมินจากผลงานตามกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนมอบหมาย</p>
<p>๓. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชาเอก (Curriculum Mapping)</p> <p>แสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ใดบ้าง (ตามที่ระบุในหมวดที่ ๔ ข้อ ๒)</p>
<p>ผลการเรียนรู้ในตารางมีความหมายดังนี้</p>
<p>๑. คุณธรรม จริยธรรม</p> <p>(๑) ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต</p> <p>(๒) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม</p> <p>(๓) มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ</p> <p>(๔) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์</p> <p>(๕) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม</p>
<p>๒. ความรู้</p> <p>(๑) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์</p> <p>(๒) สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางสังคมโดยใช้แนวคิดทางด้านรัฐศาสตร์ รวมทั้งประยุกต์ความรู้ ทักษะ และการใช้เครื่องมือทางรัฐศาสตร์ที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาในสังคม</p> <p>(๓) สามารถติดตามความก้าวหน้าแนวคิดใหม่ๆทางด้านรัฐศาสตร์ พร้อมทั้งเข้าใจวิธีการนำไปประยุกต์ใช้</p> <p>(๔) รู้ เข้าใจและสนใจพัฒนาความรู้ ความชำนาญทางด้านรัฐศาสตร์อย่างต่อเนื่อง</p> <p>(๕) มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยและใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาวิทยาการใหม่ๆทางด้านรัฐศาสตร์</p> <p>(๖) มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของชีวิตที่ครอบคลุมทั้งวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ กฎหมายและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย</p> <p>(๗) สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>๓. ทักษะทางปัญญา</p> <p>(๑) คิดอย่างมีวิจารณญาณและเป็นระบบ</p> <p>(๒) สามารถสืบค้น ตีความ และประเมินสารสนเทศ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์</p> <p>(๓) สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ</p> <p>(๔) สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางรัฐศาสตร์ได้อย่างเหมาะสม</p>
<p>๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p> <p>(๑) สามารถสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศกับกลุ่มคนหลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>(๒) สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในบทบาทของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมทำงาน</p> <p>(๓) สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์มาชี้นำสังคมในประเด็นที่เหมาะสม</p> <p>(๔) มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบต่องานในกลุ่ม</p> <p>(๕) สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืน</p>

(๖) มีความรับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของตนเองและทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) สามารถใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ
- (๒) สามารถแปลงข้อมูลเป็นข่าวสารที่มีคุณภาพและเหมาะสมต่อการสื่อสารทั้งกับบุคคลและกลุ่มคนในสถานการณ์ที่หลากหลาย
- (๓) สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง และการเขียน พร้อมทั้งเลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม
- (๔) สามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารอย่างเหมาะสม

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก

○ ความรับผิดชอบรอง

รหัสวิชา	รายวิชา	๑. คุณธรรม จริยธรรม					๒. ความรู้					๓. ทักษะทางปัญญา					๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ				๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ							
		๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔				
๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๓๐ หน่วยกิต																												
ก. วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต																												
๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม ๒ (๒-๐-๔) Man and Society	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป ๒ (๒-๐-๔) General Law	○	●	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๐๐๐ ๑๐๗	เทคนิคการศึกษาระดับอุดมศึกษา ๒(๒-๐-๔) Technique of Higher Learning	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๐๐๐ ๑๐๘	ปรัชญาเบื้องต้น ๒ (๒-๐-๔) Introduction to Philosophy	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๐๐๐ ๑๐๙	ศาสนาทั่วไป ๒ (๒-๐-๔) Religions	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๐๐๐ ๑๑๔	ภาษากับการสื่อสาร ๒ (๒-๐-๔) Language and Communication	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๐๐๐ ๑๑๕	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) Introduction to Linguistics	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๐๐๐ ๑๓๙	คณิตศาสตร์เบื้องต้น ๒ (๒-๐-๔) Basic Mathematics	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๐๐๐ ๒๑๐	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น (๒) (๒-๐-๔) Introduction to Logic	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๐๐๐ ๒๓๘	สถิติเบื้องต้นและการวิจัย ๒ (๒-๐-๔) Basic Statistics and Research	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
ข. วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต																												
๐๐๐ ๑๐๓	การเมืองกับการปกครองของไทย ๒(๒-๐-๔)	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

รหัสวิชา	รายวิชา	๑. คุณธรรม จริยธรรม					๒. ความรู้					๓. ทักษะทางปัญญา					๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ				๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
		๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔
	Politics and Thai Government																							●
๐๐๐ ๑๐๔	เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน ๒(๒-๐-๔) Economics in Daily Life	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	●	●	●	●
๐๐๐ ๑๐๕	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ๒(๒-๐-๔) Man and Environment	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	●	●	●	●
๐๐๐ ๑๐๖	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน ๒(๒-๐-๔) Current World Affairs	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	●	●	●	●
๐๐๐ ๑๐๖	ภาษาอังกฤษเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) Basic English	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	●	●	●
๐๐๐ ๑๐๗	ภาษาอังกฤษขั้นสูง ๒(๒-๐-๔) Advanced English	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	●	●	●
๐๐๐ ๑๐๘	ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) Basic Sanskrit	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	●	●	●
๐๐๐ ๑๐๘	ภาษาสันสกฤตขั้นสูง ๒(๒-๐-๔) Advanced Sanskrit	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	●	●	●
๐๐๐ ๑๒๐	ภาษาไทยเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) Basic Thai	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	●	●	●
๐๐๐ ๑๒๑	ภาษาไทยขั้นสูง ๒(๒-๐-๔) Advanced Thai	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	●	●	●
๐๐๐ ๑๒๘	ภาษาจีนเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) Basic Chinese	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	●	●	●
๐๐๐ ๑๒๙	ภาษาจีนขั้นสูง ๒(๒-๐-๔) Advanced Chinese	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	●	●	●
๐๐๐ ๑๓๐	ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) Basic Japanese	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	●	●	●
๐๐๐ ๑๓๑	ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง ๒(๒-๐-๔) Advanced Japanese	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	●	●	●
๐๐๐ ๑๓๔	ภาษาฮินดีเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) Basic Hindi	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	●	●	●
๐๐๐ ๑๓๕	ภาษาฮินดีขั้นสูง ๒(๒-๐-๔)	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○			●	

	Advanced Hindi																				●	●		●	
๐๐๐ ๒๑๑	วัฒนธรรมไทย ๒ (๒-๐-๔) Thai Culture	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	●	●
๐๐๐ ๒๑๒	มนุษย์กับอารยธรรม ๒ (๒-๐-๔) Man and Civilization	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●	●	●	○	●	●	●	●	
๐๐๐ ๒๑๓	ชีวิตกับจิตวิทยา ๒ (๒-๐-๔) Life and Psychology	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	●	○	○	○	
๐๐๐ ๑๔๐	โลกกับสิ่งแวดล้อม ๒ (๒-๐-๔) World and Environment	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	
๐๐๐ ๒๔๑	วิทยาศาสตร์กายภาพและประยุกต์วิทยา ๒ (๒-๐-๔) Physical Science and Technology	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	
๐๐๐ ๒๔๒	พื้นฐานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ๒ (๒-๐-๔) Introduction to Computer and Information Technology	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชา	๑. คุณธรรม จริยธรรม					๒. ความรู้							๓. ทักษะทางปัญญา				๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ						๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๑	๒	๓	๔
๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๓๐ หน่วยกิต																										
๑) กลุ่มวิชาแกนพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต																										
๐๐๐ ๑๔๔ วรรณคดีบาลี ๒ (๒-๐-๔)	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●
๐๐๐ ๑๔๕ บาลีไวยากรณ์ ๒ (๒-๐-๔)	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●
๐๐๐ ๑๔๖ แต่งแปลบาลี ๒ (๒-๐-๔)	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●
ข. กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา ๒๔ หน่วยกิต																										
๐๐๐ ๑๔๗ พระไตรปิฎกศึกษา ๒ (๒-๐-๔)	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●
๐๐๐ ๑๔๘ พระวินัยปิฎก ๒ (๒-๐-๔)	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●
๐๐๐ ๑๔๙ พระสุตตันตปิฎก ๒ (๒-๐-๔)	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●
๐๐๐ ๑๕๐ พระอภิธรรมปิฎก ๒ (๒-๐-๔)	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●
๐๐๐ ๑๕๑ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๑ (๑-๑-๒-๔)	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●
๐๐๐ ๑๕๒ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๒ (๑-๑-๒-๔)	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●
๐๐๐ ๒๕๓ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๓ (๒) (๑-๒-๔)	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●
๐๐๐ ๒๕๔ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๔ (๑) (๑-๒-๔)	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●
๐๐๐ ๓๕๕ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๕ (๒) (๑-๒-๔)	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●
๐๐๐ ๓๕๖ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๖ (๑) (๑-๒-๔)	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●
๐๐๐ ๔๕๗ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๗ (๑) (๑-๒-๔)	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●
๐๐๐ ๑๕๘ ประวัติพระพุทธศาสนา ๒ (๒-๐-๔)	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●
๐๐๐ ๒๕๙ เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา ๒ (๒-๐-๔)	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●
๐๐๐ ๒๖๐ การปกครองคณะสงฆ์ไทย ๒ (๒-๐-๔)	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●
๐๐๐ ๒๖๑ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ ๒ (๒-๐-๔)	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●
๐๐๐ ๒๖๒ ธรรมนิเทศ ๒ (๒-๐-๔)	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●
๐๐๐ ๒๖๓ งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา ๒ (๒-๐-๔)	○	●	●	●	●	○	○	○	○	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชา	๑. คุณธรรม จริยธรรม					๒. ความรู้							๓. ทักษะทางปัญญา				๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ						๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ						
	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๑	๒	๓	๔			
หมวดวิชาเฉพาะด้าน																													
๑) วิชาพระพุทธศาสนาประยุกต์ ๑๐ หน่วยกิต																													
๔๐๑ ๓๐๑ พระพุทธศาสนากับการเมืองการปกครอง	๒ (๒-๐-๔)	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●			
๔๐๑ ๓๐๒ รัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา	๒ (๒-๐-๔)	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●			
๔๐๑ ๓๐๓ รัฐศาสตร์ในวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา	๒ (๒-๐-๔)	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●			
๔๐๑ ๔๐๔ พระพุทธศาสนากับความมั่นคงของมนุษย์	๒ (๒-๐-๔)	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●			
๔๐๑ ๔๐๕ ธรรมภิบาลตามแนวพระพุทธศาสนา	๒ (๒-๐-๔)	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●			
๒) วิชาเฉพาะสาขา ๖๔ หน่วยกิต																													
(๑) วิชาบังคับ ๔๘ หน่วยกิต																													
๔๐๑ ๒๐๖ ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●			
๔๐๑ ๒๐๗ ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●			
๔๐๑ ๓๐๘ ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●			
๔๐๑ ๓๐๙ ความรู้เบื้องต้นทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	๓ (๓-๐-๖)	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●			
๔๐๑ ๓๑๐ การวิเคราะห์การเมืองการปกครองของไทย	๓ (๓-๐-๖)	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●			
๔๐๑ ๓๑๑ การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ	๓ (๓-๐-๖)	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●			
๔๐๑ ๓๑๒ การเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น	๓ (๓-๐-๖)	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●			
๔๐๑ ๓๑๓ ภาษาอังกฤษสำหรับนักรัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●			
๔๐๑ ๓๑๔ อาเซียนศึกษา	๓ (๓-๐-๖)	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●			
๔๐๑ ๓๑๕ ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ ๑	๓ (๓-๐-๖)	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●			
๔๐๑ ๔๑๖ ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ ๒	๓ (๓-๐-๖)	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●			
๔๐๑ ๔๑๗ กฎหมายปกครอง	๓ (๓-๐-๖)	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●			
๔๐๑ ๔๑๘ กฎหมายอาญา	๓ (๓-๐-๖)	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●			
๔๐๑ ๔๑๙ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	๓ (๓-๐-๖)	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●			
๔๐๑ ๔๒๐ กฎหมายลักษณะพยาน	๓ (๓-๐-๖)	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●			
๔๐๑ ๔๒๑ การศึกษาอิสระทางรัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)	○	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●			
(๒) วิชาเลือก ๑๖ หน่วยกิต																													
๔๐๑ ๓๒๒ เหตุการณ์ปัจจุบันในการเมืองไทย	๓ (๓-๐-๖)	○	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●							○	○	○	○	○	●	●	●
๔๐๑ ๓๒๔ การเมืองการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นของไทย	๓ (๓-๐-๖)	○	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●			
๔๐๑ ๓๒๕ การเมืองการปกครองของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	๓ (๓-๐-๖)	○	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	●			

		๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๑	๒	๓	๔
๔๐๑ ๓๒๖ ระบบราชการไทย	๓ (๓-๐-๖)	๐	●	●	●	●	●	๐	๐	๐	๐	●	●	●	●	●	●	๐	●	●	●	๐	๐	๐	●	●	●
๔๐๑ ๓๒๗ ทฤษฎีสังคมและการเมือง	๓ (๓-๐-๖)	๐	●	●	●	●	●	๐	๐	๐	๐	●	●	●	●	●	●	๐	●	●	●	๐	๐	๐	●	●	●
๔๐๑ ๓๒๘ สถาบันการเมืองและรัฐธรรมนูญ	๓ (๓-๐-๖)	๐	●	●	●	●	●	๐	๐	๐	๐	●	●	●	●	●	●	๐	●	●	●	๐	๐	๐	●	●	●
๔๐๑ ๔๒๙ ศาสนากับการเมือง	๓ (๓-๐-๖)	●	●	●	●	●	●	๐	๐	๐	๐	●	●	●	●	●	●	๐	●	●	●	๐	๐	๐	●	●	●
๔๐๑ ๔๓๐ จิตวิทยาการเมือง	๓ (๓-๐-๖)	●	●	●	●	●	●	๐	๐	๐	๐	●	●	●	●	●	●	๐	●	●	●	๐	๐	๐	●	●	●
๔๐๑ ๔๓๑ จริยธรรมทางการเมือง	๓ (๓-๐-๖)	●	●	●	●	●	●	๐	๐	๐	๐	●	●	●	●	●	●	๐	●	●	●	๐	๐	๐	●	●	●
๔๐๑ ๔๓๒ สัมมนาแนวคิดทางการเมืองของนักคิดสำคัญในตะวันออก	๓ (๓-๐-๖)	●	●	●	●	●	●	๐	๐	๐	๐	●	●	●	●	●	●	๐	●	●	●	๐	๐	๐	●	●	●
๔๐๑ ๔๓๓ สันติวิธีและสมานฉันท์แนวพุทธ	๒ (๒-๐-๔)	●	●	●	●	●	●	๐	๐	๐	๐	●	●	●	●	●	●	๐	●	●	●	๐	๐	๐	●	●	●
๔๐๑ ๔๓๔ แนวความคิดทางการเมืองไทย	๒ (๒-๐-๔)	●	●	●	●	●	●	๐	๐	๐	๐	●	●	●	●	●	●	๐	●	●	●	๐	๐	๐	●	●	●
๔๐๑ ๔๓๕ สัมมนาภาวะผู้นำทางการเมือง	๒ (๒-๐-๔)	●	●	●	●	●	●	๐	๐	๐	๐	●	●	●	●	●	●	๐	●	●	●	๐	๐	๐	●	●	●
๔๐๑ ๔๓๖ สัมมนาปัญหาทางการเมืองการปกครองของไทย	๒ (๒-๐-๔)	●	●	●	●	●	●	๐	๐	๐	๐	●	●	●	●	●	●	๐	●	●	●	๐	๐	๐	●	●	●

หมวดที่ ๕
หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต

๑. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

การวัดผลและการสำเร็จการศึกษาเป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี (ภาคผนวก ค.)

๒. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

๒.๑. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ขณะนิสิตยังไม่สำเร็จการศึกษา

ให้กำหนดระบบการทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนิสิตเป็นส่วนหนึ่งของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษาที่จะต้องทำความเข้าใจตรงกันทั้งสถาบัน และนำไปดำเนินการจนบรรลุผลสัมฤทธิ์ ซึ่งผู้ประเมินภายนอกจะต้องสามารถตรวจสอบได้

การทวนสอบในระดับรายวิชาควรให้นิสิตประเมินการเรียนการสอนในระดับรายวิชา มีคณะกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของข้อสอบให้เป็นไปตามแผนการสอน มีการประเมินข้อสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

การทวนสอบในระดับหลักสูตรสามารถทำได้โดยมีระบบประกันคุณภาพภายในสถาบันอุดมศึกษา ดำเนินการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้และรายงานผล

(๑) ภาวการณ์ได้งานทำของบัณฑิต ประเมินจากบัณฑิตแต่ละรุ่นที่จบการศึกษา ในด้านของระยะเวลาในการหางานทำ ความเห็นต่อความรู้ ความสามารถ ความมั่นใจของบัณฑิตในการประกอบกิจการอาชีพ

(๒) การตรวจสอบจากผู้ประกอบการ โดยการขอเข้าสัมภาษณ์ หรือ การส่งแบบสอบถาม เพื่อประเมินความพึงพอใจในบัณฑิตที่จบการศึกษาและเข้าทำงานในสถานประกอบการนั้น ๆ ในคาบระยะเวลาต่างๆ เช่น ปีที่ ๑ ปีที่ ๕ เป็นต้น

(๓) การประเมินตำแหน่ง และหรือความก้าวหน้าในสายงานของบัณฑิต

(๔) การประเมินจากสถานศึกษาอื่น โดยการส่งแบบสอบถาม หรือ สอบถามเมื่อมีโอกาสในระดับความพึงพอใจในด้านความรู้ ความพร้อม และสมบัติด้านอื่น ๆ ของบัณฑิตจะจบการศึกษาและเข้าศึกษาเพื่อปริญญาที่สูงขึ้นในสถานศึกษานั้น ๆ

(๕) การประเมินจากนิสิตเก่า ที่ไปประกอบอาชีพ ในแง่ของความพร้อมและความรู้จากสาขาวิชาที่เรียน รวมทั้งสาขาอื่น ๆ ที่กำหนดในหลักสูตร ที่เกี่ยวเนื่องกับการประกอบอาชีพของบัณฑิต รวมทั้งเปิดโอกาสให้เสนอข้อคิดเห็นในการปรับหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้นด้วย

(๖) ความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่มาประเมินหลักสูตร หรือ เป็นอาจารย์พิเศษ ต่อความพร้อมของนิสิตในการเรียน และสมบัติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทวนสอบการเรียนรู้ และการพัฒนาองค์ความรู้ของนิสิต

(๗) ผลงานของนิสิตที่วัดเป็นรูปธรรมได้อาทิ (ก) จำนวนโครงการที่นิสิตได้จัดทำและได้รับการยอมรับจากสังคมได้รับการเผยแพร่ต่อสาธารณะ (ข) จำนวนรางวัลทางสังคมและวิชาชีพ, (ค) จำนวนกิจกรรมการกุศลเพื่อสังคมและประเทศชาติ, (ง) จำนวนกิจกรรมอาสาสมัครในองค์กรที่ทำประโยชน์ต่อสังคม

๓. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

๓.๑. นิสิตผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

๓.๑.๑. สอบได้หน่วยกิตสะสมครบตามหลักสูตรที่เข้าศึกษาภายในระยะเวลาไม่เกิน ๒ เท่า ของเวลาการศึกษาตามหลักสูตรและมีค่าเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

๓.๑.๒. ผ่านการฝึกภาคปฏิบัติตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน

๓.๑.๓. ปฏิบัติงานบริการสังคมครบ ๒๐๐ ชั่วโมง

๓.๑.๔. ไม่มีพันธะด้านหนี้สินใด ๆ กับมหาวิทยาลัย

หมวดที่ ๖

การพัฒนาคณาจารย์

๑. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

๑.๑ มีการปฐมนิเทศแนะแนวการเป็นครูแก่อาจารย์ใหม่ ให้มีความรู้และเข้าใจนโยบายของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และคณะสังคมศาสตร์ ตลอดจนในภาควิชาของหลักสูตรที่สอน

๑.๒ ส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้ สร้างเสริมประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการสอนและการวิจัยสายตรงในสาขาวิชารัฐศาสตร์อย่างต่อเนื่อง สนับสนุนด้านการศึกษาต่อ ฝึกอบรม ทุนทางวิชาการและวิชาชีพในองค์กรต่าง ๆ การประชุมทางวิชาการทั้งในประเทศและ/หรือต่างประเทศ หรือการลาเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์

๒. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์

๒.๑. การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

(๑) ส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้ สร้างเสริมประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการสอนและการวิจัยสายตรงในสาขาวิชารัฐศาสตร์อย่างต่อเนื่อง สนับสนุนด้านการศึกษาต่อ ฝึกอบรม ทุนทางวิชาการและวิชาชีพในองค์กรต่าง ๆ การประชุมทางวิชาการทั้งในประเทศและ/หรือต่างประเทศ หรือการลาเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์

(๒) การเพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลให้ทันสมัย

(๒) มีการกระตุ้นอาจารย์ทำผลงานทางวิชาการสายตรงในสาขาวิชารัฐศาสตร์

(๓) ส่งเสริมการทำวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่ รวมทั้งการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่ส่งผลให้อาจารย์มีความเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านรัฐศาสตร์

(๔) จัดสรรงบประมาณสำหรับการทำวิจัย

(๕) จัดให้อาจารย์ทุกคนเข้าร่วมกลุ่มวิจัยต่าง ๆ ของคณะ

(๖) จัดให้อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมบริการวิชาการต่าง ๆ ของคณะ

หมวดที่ ๗
การประกันคุณภาพหลักสูตร

๑. การบริหารหลักสูตร

ในการบริหารหลักสูตร จะมีคณะกรรมการประจำหลักสูตร อันประกอบด้วยหัวหน้าภาค เป็นประธานหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร โดยมีคณบดีเป็นผู้กำกับดูแลและคอยให้คำแนะนำ ตลอดจนกำหนดนโยบายปฏิบัติให้แก่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จะวางแผนการจัดการเรียนการสอนร่วมกับผู้บริหารของคณะและอาจารย์ผู้สอน ติดตามและรวบรวมข้อมูล สำหรับใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรโดยกระทำทุกปีอย่างต่อเนื่อง

เป้าหมาย	การดำเนินการ	การประเมินผล
๑. พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย โดยอาจารย์และนิสิตสามารถก้าวทันหรือเป็นผู้นำในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ทางด้านรัฐศาสตร์	๑. จัดให้หลักสูตรสอดคล้องกับมาตรฐานที่เป็นสากลหรือระดับชาติ(หากมีการกำหนด)	-หลักสูตรที่สามารถอ้างอิงกับมาตรฐานที่กำหนดโดยหน่วยงานที่กำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษา มีความทันสมัยและมีการปรับปรุงสม่ำเสมอ
๒. กระตุ้นให้นิสิตเกิดความใฝ่รู้ มีแนวทางการเรียนที่สร้างทั้งความรู้ความสามารถในวิชาการวิชาชีพ ที่ทันสมัย		-จำนวนวิชาเรียนที่มีภาคปฏิบัติ และวิชาเรียนที่มีแนวทางให้นิสิตได้ศึกษาค้นคว้าความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง
๓. ตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพมาตรฐาน		-จำนวนและรายชื่อคณาจารย์ประจำประวัติอาจารย์ด้านคุณวุฒิ ประสบการณ์ และการพัฒนาอบรมของอาจารย์
๔. มีการประเมินมาตรฐานของหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	๔. จัดให้มีผู้สนับสนุนการเรียนรู้ และหรือ ผู้ช่วยสอน เพื่อกระตุ้นให้นิสิตเกิดความใฝ่รู้	-จำนวนบุคลากรผู้สนับสนุนการเรียนรู้ และบันทึกกิจกรรมในการสนับสนุนการเรียนรู้
	๕. กำหนดให้อาจารย์ที่สอนมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเป็นผู้มีประสบการณ์หลายปีมีจำนวนคณาจารย์ประจำไม่น้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐาน	-ผลการประเมินการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอน และการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้สนับสนุนการเรียนรู้โดยนิสิต
	๖. สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้นำในทางวิชาการ และหรือ เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านรัฐศาสตร์ หรือใน ด้านที่เกี่ยวข้อง	-ประเมินผลโดยคณะกรรมการที่ประกอบด้วยอาจารย์ภายในคณะฯ ทุก ๒ ปี
	๗. ส่งเสริมอาจารย์ประจำหลักสูตรให้ไปปฏิบัติงานในหลักสูตรหรือวิชาการที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและต่างประเทศ	-ประเมินผลโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ทุก ๆ ๔ ปี
	๘. มีการประเมินหลักสูตรโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายในทุก	-ประเมินผลโดยบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาทุกๆ ๒ ปี

	<p>๙. จัดทำฐานข้อมูลทางด้านนิสิต อาจารย์ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ ความร่วมมือกับสถาบันภายนอก ผลงานทางวิชาการทุกภาคการศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินของ คณะกรรมการ</p> <p>๑๐. ประเมินความพึงพอใจของหลักสูตร และการเรียนการสอน โดยบัณฑิตที่ สำเร็จการศึกษา</p>	
--	---	--

<p>๒. การบริหารทรัพยากรการเรียนการสอน</p>		
<p>๒.๑. การบริหารงบประมาณ คณะจัดสรรงบประมาณประจำปี ทั้งงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้เพื่อจัดซื้อตำรา สื่อการเรียน การสอน โสตทัศนอุปกรณ์ และ วัสดุครุภัณฑ์อย่างเพียงพอเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียน และสร้าง สภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิต</p>		
<p>๒.๒. ทรัพยากรการเรียนการสอนที่มีอยู่เดิม คณะมีความพร้อมด้านหนังสือ ตำรา และการสืบค้นผ่านฐานข้อมูลโดยมีสำนักหอสมุดกลางที่มี หนังสือด้านการบริหารจัดการและด้านอื่น ๆ รวมถึงฐานข้อมูลที่จะให้สืบค้น ส่วนระดับคณะก็มีหนังสือ ตำรา เฉพาะทาง นอกจากนี้คณะมีอุปกรณ์ที่ใช้สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างพอเพียง</p>		
<p>ในส่วนของคณะจะมีห้องสมุดย่อย เพื่อบริการหนังสือ ตำรา หรือวารสารเฉพาะทาง และคณะจะต้อง จัดสื่อการสอนอื่นเพื่อใช้ประกอบการสอนของอาจารย์ เช่น เครื่องมัลติมีเดียโปรเจคเตอร์ คอมพิวเตอร์ เครื่อง ถ่ายทอดภาพ ๓ มิติ เครื่องฉายสไลด์ เป็นต้น</p>		
<p>๒.๔. การประเมินความเพียงพอของทรัพยากร การประเมินความเพียงพอของทรัพยากร คณะฯ มีเจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุดของคณะ ซึ่งจะ ประสานงานการจัดซื้อจัดหาหนังสือเพื่อเข้าหอสมุดกลาง และทำหน้าที่ประเมินความพอเพียงของหนังสือ ตำรา นอกจากนี้มีเจ้าหน้าที่ ด้านโสตทัศนอุปกรณ์ ซึ่งจะอำนวยความสะดวกในการใช้สื่อของอาจารย์แล้วยัง ต้องประเมินความพอเพียงและความต้องการใช้สื่อของอาจารย์ด้วย โดยมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้</p>		
<p>เป้าหมาย</p>	<p>การดำเนินการ</p>	<p>การประเมินผล</p>
<p>จัดให้มีห้องเรียน ทรัพยากร สื่อ และช่องทางการเรียนรู้ ที่</p>	<p>๑. จัดให้มีห้องเรียน ที่มีอุปกรณ์การ เรียนการสอน พร้อมใช้งานอย่างมี</p>	<p>- รวบรวมจัดทำสถิติจำนวน เครื่องมืออุปกรณ์ ต่อหัวนิสิต</p>

	<p>๒. จัดให้มีห้องสารสนเทศที่นิสิตสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนในสาขารัฐศาสตร์ได้โดยสะดวก ทั้งข้อมูลสารสนเทศที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ</p> <p>๓. จัดให้มีห้องสมุดให้บริการทั้งหนังสือตำรา และสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ ทั้งห้องสมุดทางกายภาพ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สถิติของจำนวนหนังสือตำรา และสื่อดิจิทัล ที่มีให้บริการ และสถิติการใช้งานหนังสือตำรา สื่อดิจิทัล - ผลสำรวจความพึงพอใจของนิสิตต่อการให้บริการทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้และการปฏิบัติการ
--	---	--

<p>๓. การบริหารคณาจารย์</p>	
<p>๓.๑. การรับอาจารย์ใหม่</p> <p>มีการคัดเลือกอาจารย์ใหม่ตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยโดยอาจารย์ใหม่จะต้องมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในสาขารัฐศาสตร์หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง</p>	
<p>๓.๒. การมีส่วนร่วมของคณาจารย์ในการวางแผน การติดตามและทบทวนหลักสูตร</p>	
<p>๓.๓. การแต่งตั้งคณาจารย์พิเศษ</p> <p>สำหรับอาจารย์พิเศษถือว่ามีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นผู้ถ่ายทอดประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติมาให้แก่นิสิต ดังนั้นคณะกำหนดนโยบายว่าหนึ่งในสามของรายวิชาบังคับจะต้องมีการเชิญอาจารย์พิเศษหรือวิทยากร มาบรรยายอย่างน้อยวิชาละ ๓ ชั่วโมง และอาจารย์พิเศษไม่ว่าจะสอนทั้งรายวิชาหรือบางชั่วโมงจะต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ตรง หรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท</p>	
<p>๔. การบริหารบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน</p>	
<p>๔.๑. การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง</p> <p>บุคลากรสายสนับสนุนควรมีวุฒิปริญญาตรีที่เกี่ยวข้องกับภาระงานที่รับผิดชอบ และมีความรู้ด้านรัฐศาสตร์ แต่สามารถใช้งานเครื่องมือทางเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือเทคโนโลยีทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี</p>	
<p>๔.๒. การเพิ่มทักษะความรู้เพื่อการปฏิบัติงาน</p> <p>บุคลากรต้องเข้าใจโครงสร้างและธรรมชาติของหลักสูตร และจะต้องสามารถอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ และอาจารย์พิเศษ ในขณะเดียวกันสามารถเป็นที่ปรึกษาในเบื้องต้นให้แก่บัณฑิตได้</p>	

<p>๕. การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนิสิต</p>
<p>๕.๑. การให้คำปรึกษาด้านวิชาการและอื่น ๆ แก่นิสิต</p> <p>คณะฯ มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการให้แก่นิสิตทุกคน โดยนิสิตที่มีปัญหาในการเรียนสามารถปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการได้ โดยอาจารย์ของคณะทุกคนจะต้องทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการให้แก่นิสิต และทุกคนต้องกำหนดชั่วโมงให้คำปรึกษา เพื่อให้นิสิตเข้าปรึกษาได้ นอกจากนี้ต้องมีที่ปรึกษากิจกรรมเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำกิจกรรมแก่นิสิต</p>
<p>๕.๒. การอุทธรณ์ของนิสิต</p> <p>กรณีที่นิสิตมีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถที่จะยื่นคำร้องขออุทธรณ์คำตอบในการสอบ ตลอดจนจุดคะแนนและวิธีการประเมินของอาจารย์ในแต่ละรายวิชาได้</p>
<p>๖. ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และหรือความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต</p> <p>สำหรับความต้องการบัณฑิตสาขารัฐศาสตร์ของคณะสงฆ์มีปริมาณมากเนื่องจากคณะสงฆ์ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการบริหาร ไม่ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคม ส่วนความต้องการกำลังคนสาขารัฐศาสตร์นั้น คาดว่าตลาดแรงงานยังมีความต้องการกำลังคนด้านรัฐศาสตร์นั้นสูงมาก เนื่องจากการขยายตัวของงานในระดับท้องถิ่นรวมไปถึงตลาดแรงงานในภาคเอกชน ทั้งนี้ คณะฯ โดยความร่วมมือจากมหาวิทยาลัย จัดการสำรวจความต้องการแรงงานและความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการปรับปรุงหลักสูตร รวมถึงการศึกษาข้อมูลวิจัยอันเกี่ยวเนื่องกับการประมาณความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการรับนิสิต</p>
<p>๗. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)</p> <p>ผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง ๒ ปีการศึกษาเพื่อติดตามการดำเนินการตาม TQF ต่อไป ทั้งนี้เกณฑ์การประเมินผ่าน คือ มีการดำเนินงานตามข้อ ๑-๕ และอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี</p>

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕
(๑) อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	X	X	X	X	X
(๒) มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๒ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา	X	X	X	X	X
(๓) มีรายละเอียดของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๓ และ มคอ.๔ อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X
(๔) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๕ & ๖ ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X
(๕) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๗ ภายใน ๖๐ วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	X	X	X	X	
(๖) มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดในมคอ.๓ & ๔ (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	X	X	X	X	X
(๗) มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่แล้ว		X	X	X	X
(๘) อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	X	X	X	X	X
(๙) อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	X	X	X	X	
(๑๐) จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ต่อปี	X	X	X	X	X
(๑๑) ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนน ๕.๐				X	X
(๑๒) ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐					X

<p>๑. การประเมินประสิทธิผลของการสอน</p> <p>๑.๑. การประเมินกลยุทธ์การสอน</p> <p>ช่วงก่อนการสอนควรมีการประเมินกลยุทธ์การสอนโดยทีมผู้สอนหรือระดับภาควิชา และ/หรือ การปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรหรือวิธีการสอน ส่วนช่วงหลังการสอนควรมีการวิเคราะห์ผลการประเมินการสอนโดยนิสิตและการวิเคราะห์ผลการเรียนของนิสิต</p> <p>ด้านกระบวนการนำผลการประเมินไปปรับปรุง สามารถทำโดยรวบรวมปัญหา/ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง และกำหนดประธานหลักสูตรและทีมผู้สอนนำไปปรับปรุงและรายงานผลต่อไป</p>
<p>๑.๒. การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน</p> <p>การประเมินทักษะดังกล่าวสามารถทำได้โดยการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินโดยนิสิตในแต่ละรายวิชา - การสังเกตการณ์ของผู้รับผิดชอบหลักสูตร/ประธานหลักสูตร และ/หรือทีมผู้สอน - ภาพรวมของหลักสูตรประเมินโดยบัณฑิตใหม่ - การทดสอบผลการเรียนรู้ของนิสิตเทียบเคียงกับสถาบันอื่นในหลักสูตรเดียวกัน
<p>๒. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม</p> <p>การประเมินหลักสูตรในภาพรวม โดยสำรวจข้อมูลจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - นิสิตปีสุดท้าย/ บัณฑิตใหม่ - ผู้ว่าจ้าง - ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก <p>รวมทั้งสำรวจสัมฤทธิผลของบัณฑิต</p>
<p>๓. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร</p> <p>ต้องผ่านการประกันคุณภาพหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขารัฐศาสตร์ และตัวบ่งชี้เพิ่มเติมข้างต้น รวมทั้งการผ่านการประเมินการประกันคุณภาพภายใน (IQA)</p>
<p>๔. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุงหลักสูตรและแผนกลยุทธ์การสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> -รวบรวมข้อเสนอแนะ/ข้อมูล จากการประเมินจากนิสิต ผู้ใช้บัณฑิต ผู้ทรงคุณวุฒิ -วิเคราะห์ทบทวนข้อมูลข้างต้น โดยผู้รับผิดชอบหลักสูตร / ประธานหลักสูตร -เสนอการปรับปรุงหลักสูตรและแผนกลยุทธ์ (ถ้ามี)

ภาคผนวก ก

คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์

คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๕๕

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

๐๐๐ ๑๐๑ มนุษย์กับสังคม ๒(๒-๐-๔)
(Man and Society)

ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม ตามหลักการทางสังคมศาสตร์และพุทธศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชาสังคม หลักธรรมาภิบาลและสันติภาพ กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคมไทยในปัจจุบัน รวมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหาแบบสันติวิธี

๐๐๐ ๑๐๒ กฎหมายทั่วไป ๒(๒-๐-๔)
(General Law)

ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป ที่มาของระบบกฎหมาย ลักษณะทั่วไปและประเภทของกฎหมาย กฎหมายมหาชน กฎหมายเอกชนที่เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์ กฎหมายที่พระสงฆ์ควรรู้เป็นการเฉพาะ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมุสลิม

๐๐๐ ๑๐๓ เทคนิคการศึกษาระดับอุดมศึกษา ๒(๒-๐-๔)
(Technique of Higher Learning)

ศึกษาเทคนิคการศึกษาระดับอุดมศึกษา เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้ห้องสมุด การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต วิธีแสวงหาความรู้ การเรียนรู้เป็นกลุ่ม การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่ส่งเสริมทางวิชาการ การเขียนรายงานและภาคินิพนธ์

ศึกษาความหมายและขอบเขตของปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา ศาสนาและวิทยาศาสตร์ สาขาปรัชญา และสาระสำคัญของปรัชญาสาขาต่างๆ พัฒนาการของปรัชญาตะวันออกและปรัชญาตะวันตก

๐๐๐ ๑๐๔ ศาสนาทั่วไป ๒(๒-๐-๔)
(Religions)

ศึกษาความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักในการศึกษา ศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและจุดมุ่งหมายของศาสนาต่าง ๆ วิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลก วิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือระหว่างศาสนา และท่าทีของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย

๐๐๐ ๑๑๔ ภาษากับการสื่อสาร ๒(๒-๐-๔)

(Language and Communication)

ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษากับการสื่อสาร การฟัง พูด อ่านและเขียนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การอ่านคำร้อยแก้ว คำร้อยกรอง อ่านประกาศ แลงการณ์ การเขียนจดหมาย ย่อความ เรียงความ โวหารต่าง ๆ การพูด การสนทนา บรรยาย อภิปราย มารยาทการพูด การฟัง การจับสาระของเรื่อง มารยาทในการฟัง และศึกษาระเบียบงานสารบรรณ

๐๐๐ ๑๑๕ ภาษาศาสตร์เบื้องต้น ๒(๒-๐-๔)

(Introduction to Linguistics)

ศึกษาความหมายของภาษาและภาษาศาสตร์ สาขาของวิชาภาษาศาสตร์ ลักษณะทั่วไปของภาษา ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสัทศาสตร์ (Phonetics) สรศาสตร์ (Phonemics) สัทอักษรสากล สัทอักษรไทย และหลักวิเคราะห์ภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์

๐๐๐ ๑๓๙ คณิตศาสตร์เบื้องต้น ๒(๒-๐-๔)

(Basic Mathematics)

ศึกษาหลักพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ข้อความ ประโยคเปิด ประพจน์ ตัวบ่งชี้ปริมาณ ค่าความจริง ตัวเชื่อมข้อความ และนิเสธ การหาค่าความจริง การสมมูลกัน การให้เหตุผล เซต ความหมายเซต ประเภทเซต เซตย่อย การเท่ากันของเซต การดำเนินการของเซต พีชคณิตของเซต และการประยุกต์เซต จำนวนจริง ระบบจำนวนจริง คุณสมบัติของจำนวนจริง สมการ อสมการ ค่าสัมบูรณ์ ความสัมพันธ์ ฟังก์ชัน ฟังก์ชันเชิงซ้อน แมตริกซ์ การดำเนินการแมตริกซ์ การเท่ากัน การบวก การคูณ ดีเทอร์มิแนนท์ อินเวอร์ส แมตริกซ์

๐๐๐ ๒๑๐ ตรรกศาสตร์เบื้องต้น (๒) (๒-๐-๔)

(Introduction to Logic)

ศึกษานิบัติ คำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน วิชาค การนิยามความหมาย ญัตติประพจน์ในแบบ ต่าง ๆ การแบ่งญัตติ ความเป็นปฏิปักษ์แห่งญัตติ ญัตติผสม การให้เหตุผล ปรีตถานูมานและปฤจฉาวาที่แบบต่าง ๆ ศึกษาหลักการและวิธีการให้เหตุผลจากบทสนทนาของพระพุทธเจ้าในอนัตตลักขณสูตรหรือในสูตรอื่น ๆ บทสนทนาในคัมภีร์กถาวัตถุ ญาณวิทยาของนิกายสรวาสตีวาท วิชาษาวาทของนาคารชุน เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างระหว่างตรรกศาสตร์ตะวันตก กับตรรกศาสตร์ตะวันออก โดยเฉพาะหลักการเชิงตรรกในคัมภีร์

๐๐๐ ๒๓๘ สถิติเบื้องต้นและการวิจัย ๒(๒-๐-๔)

(Basic Statistics and Research)

ศึกษาหลักพื้นฐานทางสถิติ การจัดเก็บข้อมูล การรวบรวมข้อมูล การแจกแจงความถี่ การหาค่า แนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง การกระจายปกติ และความเบ้ ส่วนเบี่ยงเบน ความแปรปรวน ความน่าจะเป็น ค่าสถิติ Z T และ F ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง การทดสอบสมมุติฐาน การวิจัยลักษณะและประเภท การวิจัย ขั้นตอนการวิจัย รูปแบบการวิจัย การเขียนโครงร่างการวิจัยและการเขียนรายงานผลการวิจัย

(Politics and Thai Government)

ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง พัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย สถาบันทางการเมือง และการปกครองของไทย กระบวนการทางการเมืองของไทย การจัดระเบียบการปกครองของไทย และพระพุทธศาสนากับการเมืองการปกครองของไทย

๐๐๐ ๑๐๔ เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน

๒(๒-๐-๔)

(Economics in Daily Life)

ศึกษาหลักการเบื้องต้นทางเศรษฐศาสตร์ ปรัชญาการทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน รูปแบบต่าง ๆ ของระบบเศรษฐกิจ การทำงานของกลไกราคาในตลาด บทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ เงินตราและสถาบันการเงิน เน้นการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันในเรื่องที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลประกอบการศึกษา และศึกษาเศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธ

๐๐๐ ๑๐๕ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

๒(๒-๐-๔)

(Man and Environment)

ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ แนวคิดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และบทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย

๐๐๐ ๑๐๖ เหตุการณ์โลกปัจจุบัน

๒(๒-๐-๔)

(Current World Affairs)

ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์สำคัญของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน

๐๐๐ ๑๐๗ ภาษาอังกฤษเบื้องต้น

๒(๒-๐-๔)

(Basic English)

ศึกษาทฤษฎีและการใช้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการใช้คำนำหน้านาม (Article) การใช้กาล (Tense) การสร้างประโยค (Sentence) การใช้บุรพบท (Preposition) สันธาน (Conjunction) ฝึกทักษะเบื้องต้นในการฟัง พูด อ่านและเขียนในลักษณะที่สัมพันธ์กัน เน้นด้านการอ่านและความเข้าใจภาษาอังกฤษ ซึ่งมีรูปประโยคและคำศัพท์ต่าง ๆ

๐๐๐ ๑๐๘ ภาษาอังกฤษขั้นสูง

๒(๒-๐-๔)

(Advanced English)

ศึกษาโครงสร้างประโยคตามหลักไวยากรณ์และฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน เน้นการอ่าน การเขียนและความเข้าใจข้อความภาษาอังกฤษ ซึ่งมีคำศัพท์และโครงสร้างประโยคสัมพันธ์กับเอกสารที่ใช้ศึกษา

๐๐๐ ๑๐๘ ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น

๒(๒-๐-๔)

(Basic Sanskrit)

ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียง การเขียน การอ่านคำศัพท์ ส่วนประกอบของนามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์สระการันต์ สระสนธิ บุรุษสรรพนาม นิยมสรรพนาม ปฤจฉาสรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยาศัพท์ ส่วนประกอบของกริยาอาชยาต การ

๐๐๐ ๑๑๙ ภาษาสันสกฤตขั้นสูง ๒(๒-๐-๔)

(Advanced Sanskrit)

ศึกษานามศัพท์ การแจก รูปนามศัพท์ พยัญชนะการันต์ พยัญชนะสนธิ สังขยาศัพท์ อัพยศัพท์ กริยาศัพท์ การประกอบรูปเป็นอาชยาตกรรตฺวาจกจากธาตุ กริยาอาชยาตกรรตฺวาจก ภาววาจก ฌินันตกรรตฺวาจก ฌินันตกรรตฺวาจก การสลับเปลี่ยนประโยคกรรตฺวาจกเป็นกรรตฺวาจก ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ แผล และแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา

๐๐๐ ๑๒๐ ภาษาไทยเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔)

(Basic Thai)

ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย ฟังคำสั่ง คำบรรยาย จดบันทึก เรื่องที่ฟัง พูด ทักทาย ขอขอบคุณ ขอโทษ ขออนุญาต แนะนำตัวเอง แนะนำผู้อื่น บอกชื่อสิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สนทนาได้ทั้งคำที่แสดงความหมายรูปธรรมและนามธรรม

๐๐๐ ๑๒๑ ภาษาไทยขั้นสูง ๒(๒-๐-๔)

(Advanced Thai)

ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟังข่าวจากวิทยุ โทรทัศน์ การพูดวาทศิลป์ การอ่าน หนังสือพิมพ์และตำราวิชาการ การเขียนบทความ และฝึกแต่งภาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ในภาษาไทย

๐๐๐ ๑๒๔ ภาษาจีนเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔)

(Basic Chinese)

ศึกษาโครงสร้างของภาษาจีนในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน การเขียน ภาษาจีน และการฝึกสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน

๐๐๐ ๑๒๕ ภาษาจีนขั้นสูง ๒(๒-๐-๔)

(Advanced Chinese)

ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาจีน เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน

๐๐๐ ๑๓๐ ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔)

(Basic Japanese)

ศึกษาโครงสร้างของภาษาญี่ปุ่น ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน เขียน ภาษาญี่ปุ่น และการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน

๐๐๐ ๑๓๑ ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง ๒(๒-๐-๔)

(Advanced Japanese)

ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาญี่ปุ่น เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน

- ๐๐๐ ๑๓๕ ภาษาฮินดีเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔)
(Basic Hindi)
ศึกษาโครงสร้างของภาษาฮินดี ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฟังการฟัง-อ่าน-เขียน-สนทนาภาษาฮินดี และระบบไวยากรณ์พื้นฐานที่นิยมใช้ในชีวิตประจำวัน
- ๐๐๐ ๑๓๖ ภาษาฮินดีขั้นสูง ๒(๒-๐-๔)
(Advanced Hindi)
ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาฮินดี เน้นการสนทนา โดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน
- ๐๐๐ ๒๑๑ วัฒนธรรมไทย ๒(๒-๐-๔)
(Thai Culture)
ศึกษาความหมายและเนื้อหาของวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทย ประเภทของวัฒนธรรม พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม การอนุรักษ์ การเผยแพร่และสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยกับการพัฒนา ผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติต่อวัฒนธรรมไทย
- ๐๐๐ ๒๑๒ มนุษย์กับอารยธรรม ๒(๒-๐-๔)
(Man and Civilization)
ศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยปัจจุบัน ความหมายของอารยธรรม บ่อเกิดและพัฒนาการของอารยธรรมตะวันออกและตะวันตกในยุคต่างๆ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของสังคมตะวันออกและตะวันตก ที่ก่อให้เกิดผลกระทบและความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ การแลกเปลี่ยนกันระหว่างอารยธรรมตะวันออกกับตะวันตก และอิทธิพลของอารยธรรมทั้งสองที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
- ๐๐๐ ๒๑๓ ชีวิตกับจิตวิทยา ๒(๒-๐-๔)
(Life and Psychology)
ศึกษาพัฒนาการและองค์ประกอบของชีวิต ความสัมพันธ์ของจิตวิทยากับการดำรงชีวิต วิเคราะห์คุณสมบัติของจิตใจลักษณะต่างๆ ผลของสุขภาพจิตที่มีต่อพฤติกรรมของมนุษย์และการดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมและสิ่งแวดล้อม
- ๐๐๐ ๑๔๐ โลกกับสิ่งแวดล้อม ๒(๒-๐-๔)
(World and Environment)
ศึกษาเกี่ยวกับความหมายของวิทยาศาสตร์และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ภาวะอุณหภูมิพื้นโลกที่สูงขึ้น ฝนกรดและหมอกควันดำ สภาวะเรือนกระจก มลพิษทางอากาศ ทางน้ำ การตัดไม้ทำลายป่า ปัญหาขยะล้นโลกและสารพิษใต้ดิน การใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย การพิทักษ์สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้านเศรษฐกิจและสังคม การอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การส่งเสริมบทบาทของพระสงฆ์และของกลุ่มหลักในสังคมด้านสิ่งแวดล้อมและความเสี่ยง
- ๐๐๐ ๒๔๑ วิทยาศาสตร์กายภาพและประยุกต์วิทยา ๒(๒-๐-๔)
(Physical Science and Technology)
ศึกษาหลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ประวัติและผลงานของนักวิทยาศาสตร์ในยุคสมัย ต่าง ๆ ความคิดเกี่ยวกับเอกภพ ระบบสุริยะ เทคโนโลยี เทคโนโลยีทางการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การขนส่ง การสื่อสาร เทคโนโลยีภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวัน พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์

๐๐๐ ๒๔๒ **พื้นฐานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ** ๒(๒-๐-๔)

(Introduction to Computer and Information Technology)

ศึกษาบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประวัติของคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร องค์ประกอบของคอมพิวเตอร์ ระบบดิจิทัล ภาษาคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ประเภทต่างๆ แพลตฟอร์มคอมพิวเตอร์ ระบบการประมวลผล การวิเคราะห์ออกแบบและพัฒนาระบบ ข้อมูลและการบริหารข้อมูล เครือข่ายและการสื่อสาร อินเทอร์เน็ตและเวปไซด์เว็บบ ภัยคุกคามและความมั่นคงของระบบ จริยธรรม และสังคมไซเบอร์

หมวดวิชาเฉพาะ วิชาแกนพระพุทธศาสนา

ก. กลุ่มวิชาภาษาบาลี

๐๐๐ ๑๔๔ **วรรณคดีบาลี** ๒(๒-๐-๔)

(Pali Literature)

ศึกษาประวัติความหมายประเภทและพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา โยชนาและปกรณ์วิเสส วรรณกรรมบาลีในประเทศไทย และคุณค่าของวรรณกรรมบาลีต่อสังคมไทย

๐๐๐ ๑๔๕ **บาลีไวยากรณ์** ๒(๒-๐-๔)

(Pali Grammar)

ศึกษาการเขียน การอ่านภาษาบาลี ฐานกรณ์ การออกเสียงพยัญชนะสังโยค การเชื่อมอักษรด้วย สนธิกริโยปกรณัม ประเภทและวิธีแจกคำนาม สังขยา อพยยศัพท์ กิริยาอาชยต นามกิตก์ กิริยากิตก์ สมาสและตัทธิต

๐๐๐ ๑๔๖ **แต่งแปลบาลี** ๒(๒-๐-๔)

(Pali Composition and Translation)

ศึกษาการแต่งบาลี การแปลบาลีทั้งโดยอรรถและโดยพยัญชนะให้ถูกต้องตามหลักภาษา การแต่งและการแปลประโยคพิเศษและสำนวนที่ควรทราบ การแปลบาลีเป็นไทยและแปลไทยเป็นบาลีจากหนังสือที่กำหนด

ข. กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา

๐๐๐ ๑๔๗ **พระไตรปิฎกศึกษา** ๒(๒-๐-๔)

(Tipitaka Studies)

ศึกษากำเนิด ความเป็นมา และพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก การจำแนกโครงสร้างและเนื้อหาสาระ พระไตรปิฎก คำอธิบายโดยย่อของพระอรรถกถาจารย์ การรักษาสืบทอดโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร ลำดับคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ความเป็นมาของพระไตรปิฎก ในประเทศไทย และประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาพระไตรปิฎก

๐๐๐ ๑๔๘ **พระวินัยปิฎก** ๒(๒-๐-๔)

(Vinaya Pitaka)

ศึกษาประวัติ ความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระวินัยปิฎก เลือกศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่สำคัญในคัมภีร์มหาวิงค์ ภิกขุณีวิงค์ มหาวรรค จุลวรรค และปริวาร โดยอาศัยอรรถกถาและฎีกาประกอบ และประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาพระวินัยปิฎก

๐๐๐ ๑๔๙ พระสุตตันตปิฎก

๒(๒-๐-๔)

(Suttanta Pitaka)

ศึกษาประวัติ ความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระสุตตันตปิฎก เลือกศึกษาวิเคราะห์พระ
สูตรที่สำคัญ คือ พรหมชาลสูตร มหาปรินิพพานสูตร อัคคัญญสูตร รวมทั้งประเด็นสำคัญที่น่าสนใจ จาก
นิกายทั้ง ๕ นิกาย คือ ทีฆนิกาย มัชฌิมนิกาย สังยุตตนิกาย อังคุตตรนิกาย และขุททกนิกาย โดย
อาศัยอรรถกถาและฎีกาประกอบ

๐๐๐ ๑๕๐ พระอภิธรรมปิฎก

๒(๒-๐-๔)

(Abhidhamma Pitaka)

ศึกษาประวัติ ความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระอภิธรรมปิฎก เนื้อหาสาระ ประเด็นที่
น่าสนใจในพระอภิธรรมปิฎกทั้ง ๗ คัมภีร์ โดยเน้นให้เข้าใจหลักปรมาตถธรรม คือ จิต เจตสิก รูป และ
นิพพาน โดยอาศัยอรรถกถาและฎีกาประกอบ

๐๐๐ ๑๕๑ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๑

(๒)(๑-๒-๔)

(Buddhist Meditation I)

ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ วิธีการ และประโยชน์ของการปฏิบัติกรรมฐาน อารมณ์ของ
สมถกรรมฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ ภาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓
รูปฌาน ๔ อรูปฌาน ๔ วสี ๕ นีวรณ ๕ อุปกิเลส ๑๖ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติและนำไปใช้ ฝึก
ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๑ ระยะ นั่งกำหนด ๑ ระยะ หรือ ๒ ระยะ

๐๐๐ ๑๕๒ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๒

๑(๑-๒-๔)

(Buddhist Meditation II)

ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติภาวนาวิปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร และอานาปานสติ
สูตร วิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานทั้งแบบสมถยานิกะ และวิปัสสนายานิกะ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ สิกขา
๓ วิชชา ๓ และสามัญญลักษณะ ๓ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๒ ระยะ นั่งกำหนด ๒
ระยะ ส่งและสอบอารมณ์

๐๐๐ ๒๕๓ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๓

(๒)(๑-๒-๔)

(Buddhist Meditation III)

ศึกษาหลักการและวิธีปฏิบัติเวทนานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร วิธีการปรับอินทรีย์ ๕
หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ วิปลาส ๓ อภิญญา ๖ วิสุทธิ ๗ วิชชา ๘ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดิน
จงกรม ๓ ระยะ นั่งกำหนด ๓ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์

๐๐๐ ๒๕๔ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๔

๑(๑-๒-๔)

(Buddhist Meditation IV)

ศึกษาหลักการและวิธีปฏิบัติจิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐานสูตร กระบวน การเกิดของ
ไตรสิกขาและไตรลักษณ์ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ วิปัสสนูปกิเลส ๑๐ วิปัสสนาญาณ ๑๖ ปฏิบัติวิปัสสนา
กรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๔ ระยะ นั่งกำหนด ๔ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์

๐๐๐ ๓๕๕ **ธรรมะภาคปฏิบัติ ๕** (๒)(๑-๒-๔)

(Buddhist Meditation V)

ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร กระบวนการเกิดดับของรูปนามตามแนวปฏิจจสมุปบาท หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ โภทิปกิยธรรม ๓๗ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๕ ระยะ นั่งกำหนด ๕ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์

๐๐๐ ๓๕๖ **ธรรมะภาคปฏิบัติ ๖** ๑(๑-๒-๔)

(Buddhist Meditation VI)

ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ในพระสูตรที่เชื่อมโยงกับมหาสติปัฏฐานสูตร เช่น อปฺปนณฺทสฺสูตร สติสฺสูตร อากาโรบรรลุมรรคผลและคุณธรรมของพระอริยบุคคล ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน โดยการเดินจงกรม ๖ ระยะ นั่งกำหนด ๖ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์

๐๐๐ ๔๕๗ **ธรรมะภาคปฏิบัติ ๗** ๑(๑-๒-๔)

(Buddhist Meditation VII)

ศึกษาวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน สภาวะธรรมที่เกิดดับในขณะปฏิบัติฯ วิธีแก้สภาวะธรรมของสำนักปฏิบัติธรรมในสมัยปัจจุบัน เปรียบเทียบกับมหาสติปัฏฐานสูตร ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม และนั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์

๐๐๐ ๑๕๘ **ประวัติพระพุทธศาสนา** ๒(๒-๐-๔)

(History of Buddhism)

ศึกษาประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ความสำคัญและลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา การแยกนิกายของพระพุทธศาสนา การขยายตัวของพระพุทธศาสนาเข้าไปในนานาประเทศ และอิทธิพลของพระพุทธศาสนาต่อวัฒนธรรมในประเทศนั้นๆ รวมทั้งศึกษาขบวนการและองค์การใหม่ๆ ในวงการพระพุทธศาสนายุคปัจจุบันและอนาคต

๐๐๐ ๒๕๙ **เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา** ๒(๒-๐-๔)

(Buddhist Festival and Traditions)

ศึกษาเทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ความหมาย คุณค่าของเทศกาลและพิธีกรรมนั้นๆ ให้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง

๐๐๐ ๒๖๐ **การปกครองคณะสงฆ์ไทย** ๒(๒-๐-๔)

(Thai Sangha Administration)

ศึกษาพัฒนาการของระบบการปกครองคณะสงฆ์ไทย ตั้งแต่สมัยสุโขทัยถึงปัจจุบันศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ฉบับต่างๆ กฎ ระเบียบ คำสั่งและประกาศที่สำคัญของคณะสงฆ์ การประยุกต์การปกครองและการบริหารในปัจจุบันสำหรับคณะสงฆ์ไทย

๐๐๐ ๒๖๑ **ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ** ๒(๒-๐-๔)

(Dhamma in English)

ศึกษาศัพท์ธรรมะทางพระพุทธศาสนาที่นิยมใช้กันแพร่หลายในภาษาอังกฤษ และหนังสือที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่นักปราชญ์ได้รจนาไว้ในภาษาอังกฤษ

๐๐๐ ๒๖๒ ธรรมนิเทศ

๒(๒-๐-๔)

(Dhamma communication)

ศึกษาหลักการและวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ศิลปะการเขียนบทความ การพูดในที่ชุมชน การพัฒนาบุคลิกภาพเกี่ยวกับการพูด การเทศนา การแสดงปาฐกถาธรรม การอภิปราย และการใช้สื่อประกอบการบรรยาย

๐๐๐ ๒๖๓ งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา

๒(๒-๐-๔)

(Research and Literary Works on Buddhism)

ศึกษางานวิจัยทางพระพุทธศาสนา และวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน วิเคราะห์วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่น่าสนใจ เช่น เตภูมิกถาของพญาลิไท มังคลัตถที่ปี่ของพระสิริมงคลาจารย์ กาพย์มหาชาติของพระเจ้าทรงธรรม สังคดียวงศ์ของสมเด็จพระวันรัต (แก้ว) วัดพระเชตุพน พระมงคลวิเสสเถระของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส แก่นพุทธศาสน์ของพุทธทาส กรรมที่ปี่ของพระพรหมโมลี (วิลาส ญาณวโร) พุทธธรรมของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) พุทธวิทยาของอาจารย์พร รัตน์สุวรรณ และงานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิชาเฉพาะด้าน ๓๘ หน่วยกิต

๑. วิชาพระพุทธศาสนาประยุกต์ ๑๐ หน่วยกิต

๔๐๑ ๓๐๑ พระพุทธศาสนากับการเมืองการปกครอง

๒ (๒-๐-๔)

(Buddhism and Politics)

ศึกษาบทบาทของพระพุทธศาสนาที่มีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองของไทยตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นต้นมา พุทธธรรมที่มีส่วนเสริมสร้างคุณธรรมให้แก่การเมือง องค์กรทางคณะสงฆ์ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านการเมืองการปกครองของไทย บทบาทของพระสงฆ์ต่อการเมืองไทย บทบาทของพระสงฆ์กับการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีกรณีศึกษาจากพระสงฆ์ที่มีบทบาททางการเมือง เช่น พระสงฆ์ศรีลังกาเป็นตัวอย่าง

๔๐๑ ๓๐๒ รัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา

๒ (๒-๐-๔)

(Political Science in Buddhism)

ศึกษาแนวคิดทางการเมือง การบริหาร และการปกครองของพระพุทธศาสนาจากพระไตรปิฎก ตำราทางพระพุทธศาสนาและจากผลงานของนักวิชาการสมัยใหม่

๔๐๑ ๔๐๓ รัฐศาสตร์ในวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา

๒ (๒-๐-๔)

(Political Science in Buddhist Literature)

ศึกษาทฤษฎีการเมืองการปกครอง และการบริหารที่ปรากฏในวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น ไตรภูมิพระร่วง โลกนิติ ราชนิติ ธรรมนิติ จักกภาพที่ปี่ ภูมิวิลาสินี มงคลที่ปี่ โลกที่ปกสาร โลกบัญญัติ วิเคราะห์การเมืองการปกครองและการบริหารในวรรณกรรมเหล่านี้และวรรณกรรมอื่นๆ ที่น่าสนใจ

๔๐๑ ๔๐๔ พระพุทธศาสนากับความมั่นคงของมนุษย์

๒ (๒-๐-๔)

(Buddhism and Human Security)

ศึกษาความหมาย ความเป็นมา และแนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ ความสำคัญของความมั่นคงของมนุษย์ที่มีต่อการพัฒนาประเทศ ความมั่นคงของมนุษย์ตามแนวพระพุทธศาสนา และศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์ในด้านต่างๆ

๔๐๑ ๔๐๕ **ธรรมภิบาลตามแนวพระพุทธศาสนา**

๒ (๒-๐-๔)

(Buddhist Good Governance)

ศึกษาความหมาย ทฤษฎี หลักการและองค์ประกอบของธรรมภิบาล หลักธรรมภิบาลในพระไตรปิฎก เปรียบเทียบหลักธรรมภิบาลกับธรรมภิบาลเชิงพุทธ การประยุกต์ใช้หลักธรรมภิบาลเชิงพุทธสำหรับการบริหารจัดการภาครัฐภาคธุรกิจ ภาคเอกชนและประชาชน

๑. วิชาบังคับสาขา ๔๘ หน่วยกิต

๔๐๑ ๒๐๖ **ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น**

๓ (๓-๐-๖)

(Introduction to Political Philosophy)

ศึกษาความหมายและที่มาของวิชาปรัชญาการเมืองในประเด็นที่สำคัญ เช่น จุดมุ่งหมายปลายทางของมนุษย์ จุดมุ่งหมายของรัฐ ความยุติธรรม ปรัชญาการเมืองสมัยโบราณ ปรัชญาการเมืองสมัยกลางและปรัชญาการเมืองสมัยใหม่ ผลงานของนักปรัชญาตะวันตกและตะวันออกคนสำคัญ รวมถึงพุทธปรัชญาทางการเมือง

๔๐๑ ๒๐๗ **ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์**

๓ (๓-๐-๖)

(Introduction to Political Science)

ศึกษาธรรมชาติและวิธีการทางรัฐศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐศาสตร์กับศาสตร์ทางสังคมอื่นๆ ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์และหลักเกี่ยวกับอำนาจ การใช้อำนาจ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับบุคคล อำนาจกับกฎหมาย สถาบันทางการเมืองการปกครอง พลังและกระบวนการทางการเมืองและประชาคมนานาชาติ

๔๐๑ ๓๐๘ **ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์**

๓ (๓-๐-๖)

(Introduction to Public Administration)

ศึกษาความหมาย แนวคิด ทฤษฎีและขอบเขตรัฐประศาสนศาสตร์ นโยบายของรัฐเกี่ยวกับการบริหารพัฒนาการของการบริหาร การบริหารรัฐกิจ การบริหารธุรกิจ การบริหารกับปัจจัยแวดล้อม การบริหารการพัฒนา การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การจัดและปรับปรุงองค์การของรัฐ การวางแผน การวินิจฉัยสั่งการ การติดต่อประสานงานและการติดตามผลงาน ภาวะผู้นำ การบริหารราชการไทย และรัฐประศาสนศาสตร์แนวพุทธ

๔๐๑ ๓๐๙ **ความรู้เบื้องต้นทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ**

๓ (๓-๐-๖)

(Introduction to International Relation)

ศึกษาความรู้พื้นฐานของการเมืองระหว่างประเทศ ธรรมชาติและโครงสร้างของระบบการเมืองระหว่างประเทศ ปัจจัยทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหาร วัฒนธรรม อุดมการณ์ที่มีผลต่อแนวพฤติกรรมของรัฐ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ พัฒนาการความร่วมมือระหว่างประเทศในรูปแบบต่างๆ เช่น ระเบียบปฏิบัติ กฎหมาย สถาบันระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตามแนวพระพุทธศาสนา

๔๐๑ ๓๑๐ **การวิเคราะห์การเมืองการปกครองของไทย**

๓ (๓-๐-๖)

(Analysis of Thai Politics and Government)

ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยทางประวัติศาสตร์ โครงสร้างสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ วัฒนธรรมทางการเมืองของไทย ลักษณะเฉพาะและอุดมการณ์ประจำชาติ บทบาทของทหารต่อการเมืองการปกครองของไทย

๔๐๑ ๓๑๑ การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ **๓ (๓-๐-๖)**
(Comparative Politics and Government)

ศึกษาแนวคิดและวิธีการต่างๆ ในการศึกษาเกี่ยวกับการเมืองการปกครองเปรียบเทียบ ทั้งนี้ให้ศึกษาเปรียบเทียบของประเทศต่างๆ โดยเลือกเฉพาะบางประเทศที่สำคัญในกลุ่มประเทศประชาธิปไตย กลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์และกลุ่มประเทศโลกที่สาม โดยเน้นศึกษาในรายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง โครงสร้าง องค์ประกอบและหน้าที่ของระบบการเมืองการปกครองเหล่านั้นเป็นกรณีศึกษา

๔๐๑ ๓๑๒ การเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย **๓ (๓-๐-๖)**
(Local Government and Politics)

ศึกษารูปแบบและกระบวนการของการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจในปัจจุบัน พฤติกรรมการเมืองและแนวโน้มของการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคต

๔๐๑ ๓๑๓ ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์ **๓ (๓-๐-๖)**
(English for Political Science)

ศึกษาโครงสร้าง ศัพท์และสำนวนที่ใช้กันมากในสาขาวิชารัฐศาสตร์ และฝึกการใช้ศัพท์และสำนวนเหล่านั้นในการเขียนและการพูด ตลอดทั้งฝึกการอ่าน วิเคราะห์และตีความงานเขียนรัฐศาสตร์ การเขียนย่อความ เรียงความ และอภิปรายเป็นภาษาอังกฤษในเรื่องที่เกี่ยวกับรัฐศาสตร์

๔๐๑ ๔๑๔ อาเซียนศึกษา **๓ (๓-๐-๖)**
(ASEAN Community)

ศึกษาประวัติความเป็นมา พัฒนาการประชาคมอาเซียน กลไกอาเซียน กฎบัตรอาเซียน วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย โครงสร้าง ภาพรวม ที่มาคำศัพท์และที่มาของ AFTA เขตการค้าเสรีและสภาพเศรษฐกิจพื้นฐานประชาคมอาเซียนและเหตุผล องค์ประกอบของประเทศร่วมเจรจาที่มีผลกระทบต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและประเทศไทย และแนวโน้มประชาคมอาเซียน

๔๐๑ ๓๑๕ ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ ๑ **๓ (๓-๐-๖)**
(Political Science Research Methodology 1)

ศึกษาระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ ทั้งที่เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยครอบคลุมถึงการสร้างแนวความคิด ประเด็นปัญหา วัตถุประสงค์ การตั้งสมมติฐาน การสร้างขอบข่าย บท การประมวลผล การวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการรายงานการวิจัย ทั้งนี้ให้มีการฝึกหัดจัดทำโครงการวิจัยเสนอเป็นภาคปฏิบัติด้วย

๔๐๑ ๔๑๖ ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ ๒ **๓ (๓-๐-๖)**
(Political Science Research Methodology 2)

ศึกษาระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ ทั้งที่เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยครอบคลุมถึงการสร้างแนวความคิด ประเด็นปัญหา วัตถุประสงค์ การตั้งสมมติฐาน การสร้างขอบข่าย บท การประมวลผล การวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการรายงานการวิจัย ทั้งนี้ให้มีการฝึกหัดจัดทำโครงการวิจัยเสนอเป็นภาคปฏิบัติด้วย

๔๐๑ ๔๑๗ กฎหมายปกครอง ๓ (๓-๐-๖)
(Administrative Law)

ศึกษาประวัติ แนวคิดและสาระสำคัญของกฎหมายปกครอง การบริการสาธารณะ การจัดระเบียบราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ระบบข้าราชการ ความเกี่ยวพันระหว่างข้าราชการกับรัฐตามกฎหมาย ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการทหาร บำเหน็จบำนาญข้าราชการ และการจัดตั้งศาลปกครองของไทย

๔๐๑ ๔๑๘ กฎหมายอาญา ๓ (๓-๐-๖)
(Criminal Law)

ศึกษาลักษณะกฎหมายอาญา ทฤษฎีว่าด้วยความรับผิดชอบ ขอบเขตบังคับกฎหมายอาญา การพยายามกระทำความผิด ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดเหตุยกเว้นความผิด ยกเว้นโทษ ลดโทษ การกระทำความผิดหลายบทหรือหลายกระทง การกระทำความผิดอีก อายุความอาญา โทษในทางอาญาและวิธีการเพื่อความปลอดภัย รวมทั้งศึกษาทฤษฎีอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยาอีกด้วย

๔๐๑ ๔๑๙ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๓ (๓-๐-๖)
(Law of Criminal Procedure)

ศึกษาหลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๔๐๑ ๔๒๐ กฎหมายลักษณะพยาน ๓ (๓-๐-๖)
(Law of Witness)

ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายลักษณะพยาน หลักทั่วไปเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐาน การนำสืบ ข้อเท็จจริงที่ไม่ต้องนำสืบด้วยพยานหลักฐาน พยานหลักฐานที่ห้ามมิให้รับฟัง พยานหลักฐานที่ต้องห้ามโดยกฎหมายปิดปาก การนำสืบพยานบุคคลแทนเอกสาร พยานต่างๆ เช่น พยานบอกเล่า พยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุ พยานที่เป็นความเห็น วิธีนำสืบพยานโดยหลักฐานทั่วไป มาตรฐานการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน และการคุ้มครองพยานตามกฎหมาย

๔๐๑ ๔๒๑ การศึกษาอิสระทางรัฐศาสตร์ ๓ (๐-๖-๖)
(Independent Study on Political Science)

ศึกษาค้นคว้าวิจัยภาคสนามทางรัฐศาสตร์หรือเรื่องอื่นโดยความเห็นชอบและควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา

๑. วิชาเลือกสาขา ๑๖ หน่วยกิต

๔๐๑ ๓๒๒ เหตุการณ์ปัจจุบันในการเมืองไทย ๓ (๓-๐-๖)
(Current Affairs of Thai Politics)

ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในอดีตและปัจจุบัน ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและกระทบต่อการเมืองไทย โดยเน้นเหตุการณ์ทางการเมืองในปัจจุบันเป็นสำคัญ และแนวโน้มการเมืองไทยในอนาคต

๔๐๑ ๓๒๓ พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้ง ๓ (๓-๐-๖)
(Political Parties, Interest Groups and Elections)

ศึกษาทฤษฎี ความเป็นมาของพรรคการเมือง กลุ่มอิทธิพลและกลุ่มผลประโยชน์ และระบบของการเลือกตั้ง บทบาทและอิทธิพลของกลุ่มต่างๆ และความสัมพันธ์กับรัฐบาล พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และปัญหาการเลือกตั้ง เน้นกรณีการเลือกตั้งของไทยโดยเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ

๔๐๑ ๓๒๔ การเมืองการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นของไทย ๓ (๓-๐-๖)
(Thai Regional and Local Government Politics)

ศึกษารูปแบบและกระบวนการของการเมืองการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นของไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจในปัจจุบัน พฤติกรรมการเมือง และแนวโน้มของการเมืองการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นในอนาคต

๔๐๑ ๓๒๕ การเมืองการปกครองของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ๓ (๓-๐-๖)
(Politics and Government of Southeast Asia)

ศึกษาแนวคิดและพฤติกรรมทางการเมือง สถาบันการเมือง การจัดระเบียบการปกครอง รูปแบบของรัฐและองค์กรแห่งอำนาจของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลกระทบต่อการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และปัญหาการพัฒนาการเมืองการปกครองของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๔๐๑ ๓๒๖ ระบบราชการไทย ๓ (๓-๐-๖)
(Thai Bureaucracy)

ศึกษาการจตุตถการ การบริหาร การปฏิบัติงานของระบบราชการไทย บทบาทและอิทธิพลของข้าราชการที่มีต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาล ทศนคติและพฤติกรรมของข้าราชการ วัฒนธรรมทางการเมือง การบริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการกับประชาชน ปัญหาของการควบคุมและความรับผิดชอบของระบบราชการไทย การพัฒนาระบบราชการตามหลักธรรมาภิบาล แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาของระบบราชการไทย

๔๐๑ ๓๒๗ ระบอบประชาธิปไตยเปรียบเทียบ ๓ (๓-๐-๖)
(Comparative Democracy)

ศึกษาแนวคิดประชาธิปไตย ความเป็นมาของประชาธิปไตย เปรียบเทียบสมัยโบราณและสมัยปัจจุบัน ประชาธิปไตยของอังกฤษ อเมริกา ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น เปรียบเทียบประชาธิปไตยระบบทุนนิยมกับประชาธิปไตยสังคมนิยมประชาธิปไตยระบบอังกฤษกับอเมริกา และฝรั่งเศส ประชาธิปไตยระบบของไทยกับญี่ปุ่น และประชาธิปไตยในศตวรรษที่ ๒๑

๔๐๑ ๓๒๘ สถาบันการเมืองและรัฐธรรมนูญ ๓ (๓-๐-๖)
(Political Institutions and Constitutions)

ศึกษาสถาบันทางการเมืองและการเมืองรูปแบบต่างๆ กลไกที่จำเป็นต่อเสถียรภาพรัฐบาล วัตถุประสงค์ ความหมาย ที่มาและรูปแบบของรัฐธรรมนูญ การจัดทำ การแก้ไข และการควบคุมไม่ให้ขัดกับรัฐธรรมนูญ และสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญไทยฉบับปัจจุบัน แนวโน้มของสถาบันการเมืองและรัฐธรรมนูญไทย

๔๐๑ ๔๒๙ ศาสนากับการเมือง ๓ (๓-๐-๖)
(Religions and Politics)

ศึกษาแนวคิดทางปรัชญาสังคมการเมืองและทัศนะของพระพุทธศาสนา ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม และศาสนาฮินดู สังคมในอุดมคติของศาสนาเหล่านี้ วิธีการเข้าถึงสังคมในอุดมคติ วิเคราะห์การใช้ความรุนแรงในศาสนาต่างๆ เป็นวิธีการทางการเมือง และศาสนาในเชิงความสัมพันธ์กับความรุนแรงเชิงโครงสร้าง เน้นความสัมพันธ์ระหว่างศาสนาและการเมืองในประเทศไทย

- ๔๐๑ ๔๓๐ จิตวิทยาการเมือง** ๓ (๓-๐-๖)
(Political Psychology)
ศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคม เช่น การเลือกระบบการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับรัฐบาล ทศนคติของรัฐบาลที่มีต่อประชาชนและของประชาชนที่มีต่อรัฐบาล การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับสิ่งกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์จากจิตวิทยามาเป็นเครื่องมืออธิบาย
- ๔๐๑ ๔๓๑ จริยธรรมทางการเมือง** ๓ (๓-๐-๖)
(Political Morality)
ศึกษาวัตถุประสงค์ของจริยธรรมทางการเมือง แนวความคิดเกี่ยวกับอำนาจ วิถีทางและเป้าหมายทางการเมือง รวมทั้งการศึกษาเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ วิทยาศาสตร์กับจริยธรรม ความจริงอันสูงสุด ความสำคัญของหลักอหิงสธรรมและระเบียบทางการเมือง
- ๔๐๑ ๔๓๒ สัมมนาแนวคิดทางการเมืองของนักคิดสำคัญในตะวันออก** ๓ (๓-๐-๖)
(Seminar on Eastern Political Thoughts)
สัมมนาแนวคิดทางการเมืองของนักคิดสำคัญในตะวันออก ตามหัวข้อที่กำหนดให้
- ๔๐๑ ๔๓๓ สันติวิธีและสมานฉันท์แนวพุทธ** ๒ (๒-๐-๔)
(Peaceful means and Reconciliation in Buddhism)
ศึกษาสาเหตุและปัญหาของความขัดแย้ง วิธีระงับความขัดแย้งโดยสันติวิธี การสร้างสันติวิธีและสมานฉันท์ตามหลักพุทธธรรม
- ๔๐๑ ๔๓๔ แนวความคิดทางการเมืองไทย** ๒ (๒-๐-๔)
(Thai Political Thoughts)
ศึกษาลักษณะและปัญหาเฉพาะของความคิดทางการเมืองไทยในเรื่องอิทธิพลของวัฒนธรรมเดิม ที่ก่อให้เกิดความคิดทางการเมืองไทย อิทธิพลของความคิดทางการเมืองตะวันตกที่มีต่อความคิดทางการเมืองไทย และความคิดทางการเมืองของนักคิดคนสำคัญๆ ในอดีตและปัจจุบัน
- ๔๐๑ ๔๓๕ สัมมนาภาวะผู้นำทางการเมือง** ๒ (๒-๐-๔)
(Seminar on Political Leadership)
สัมมนาเรื่องภาวะผู้นำทางการเมือง ตามหัวข้อที่กำหนดให้
- ๔๐๑ ๔๓๖ สัมมนาปัญหาทางการเมืองการปกครองของไทย** ๒ (๒-๐-๔)
(Seminar on Problems of Politics and Government of Thailand)
สัมมนาปัญหาทางการเมืองการปกครองของไทย ตามหัวข้อที่กำหนดให้
